

DE ONWARE WAARHEID

VERVOLMAKING

Pieter Erik Maria Van Nieuwenhuysse
Filosofiezuil 1 Pivani © 2022 (Prepublicatie)
Geschreven in 2020 °03/02/81 Belgica Inferior

Met een master in de vrije kunsten, een residentie in het WIELS en regelmatige tentoonstellingen in het binnen - en buitenland ga ik officieel door het leven als kunstenaar. Ik vind dat een kunstenaar naar diepgang dient te zoeken; vervolgens zou het kunstwerk de beeldende communicatie van die diepgang moeten zijn. Maar het lijkt erop dat ik hierin te ver ben afgedaald, waardoor ik misschien eerder een wijsgerige ben geworden die kunst maakt dan een kunstenaar met diepgang. Wat u hier vast hebt is de diepgang van een kunstenaar dat getransformeerd is tot een allesomvattende filosofie.

De onware waarheid

03 Heldendom

Nood (Wat is)

04 Een waarheid

05 Axioma

06 Drie in ik

07 De ander

08 Reïncarnatie

08 Realiteit

09 Psychose

09 Dromen

10 Multisolipsisme

10 Uitdeinend leven

11 Soorten

11 Tijd

12 Ankerpunt

Wordend (Wat wordt)

13 Persoon

13 Vrijheid, het empirisch bewijs

14 Vrijheid, het noodzakelijke bewijs

15 Lust en moraal

16 Genot en voldoening

17 Genot en lichaam

18 Lust en telos

20 Eeuwige wederkeer

21 Duistere Romantiek

22 Lust en rust

22 Lust en lot

23 Onlust

23 Uitdeinend leven, ik manifesteer

24 Zin van het leven

24 Vrijheid in complexiteit

25 Liefde, inzicht, verlies, authenticiteit

26 Onpersoon en schoonheid

27 Ontwaken

28 Occult

29 Geboren zijn

Schuld (Wat zal zijn)

29 Een cirkel is rond

30 Fantasie

30 Transformatie

31 Drie doden

32 Hiernamaals

32 Drie mensen

33 Soort zoekt soort

33 Betovering

35 Postpsychose

36 De toren

36 Onbewustzijn

38 Volmaakt

38 Uitdeinend leven, wederkeren

DE ONWARE WAARHEID HELDENDOM

Wat de exotisten niet lijken te beseffen, ik heb al met menigeen hierover gepraat, is hoezeer zij met een Westerse bril naar de Oosterse spiritualiteit kijken. Alle Oosterse spirituele stromingen hebben dezelfde filosofische kern: nirwana. In een notendop zijn er hierover twee kernpunten: het leven is lijden en door reïncarnatie wordt de individuele mens telkens opnieuw in de lijdensweg van het leven gesmeten. De oplossing tot dit probleem is nirwana, wat letterlijk niet zijn betekent. To be or not to be: nirwana is not to be.

De ziel van het Westen is het oneindige te overwinnen door het lijden te leren verdragen. De ziel van het Oosten is om een finaal einde aan het lijden te brengen door een finaal einde aan het zelf te stellen. De ziel van het Oosten is met andere woorden zelfmoord plegen. De exotisten die met de Westerse bril kijken zien in nirwana echter een ruimte waar zij in oneindigheid kunnen leven in een soort van gelukzaligheid of eeuwige onbewuste extase waar ze één zijn met een God of oerenergie. Dat is helemaal niet wat er bedoeld is met nirwana in de filosofie van het Oosten.

Nirwana heeft in mijn filosofie zijn plaats, het is ongeveer hetzelfde als de toestand van onbewustzijn. Deze toestand is in het Oosten echter het ultieme levensdoel; terwijl in mijn filosofie deze toestand het ultieme falen is. De tragedie is dat de exotisten tegen hun eigen wil handelen: ze willen de eeuwigheid van de Westerse filosofie, maar ze bewerkstelligen met de Oosterse filosofie hun onomkeerbare dood. Een typische utopische reflex. Daarom vergeleek ik nirwana of het onbewustzijn vaak met een hongerige reus die de mens tracht te misleiden om zijn niet te stillen vraatzucht te bevredigen. Zijn Europese naam is Nijdhakker.

Zoals in het Oosten is in mijn filosofie het leven een lijdensweg, maar het is niet alleen maar lijden. Naast het lijden kan de volmaakte persoon tijdens de manifestatie van zijn lusten dat geluk ervaren waar de exotisten zo naar snakken. In de tussentijd komt het er op aan rust te vinden in het gebrek aan geluk terwijl men werkt aan de volgende lustmanifestatie. Er is dus een heel andere insteek tegenover het lijden en het leven. Ik volg met mijn filosofie de Westerse ziel die de eeuwigheid en het lijden tracht te overwinnen.

Terwijl de Westerse ziel een positieve kracht is, is de Oosterse ziel een negatieve kracht. De exotisten beseffen niet dat ze niet alleen niet kunnen ontsnappen aan hun eigen volksaard, ze brengen die negatieve kracht ook naar onze contreien. Het heeft echter geen zin de exotisten wijzer te maken, want hun ogen zijn te vertroebeld door de magische realiteit en de exotische formules en symbolen. Alleen als de eigen volksaard herleeft, zal het vanzelf terug een wervende kracht worden.

Het exotisch denken komt eigenlijk overeen met de abrahamitische filosofie, dat sterke overeenkomsten vertoont met het hemelidee. Het hemelidee ligt recht tussen de Oosterse en Westerse zienswijze. Het is in mijn opvatting de ziel van het Middenoosten, dat naar onze contreien is gebracht tijdens de paganistische neergang. Het hemelidee heeft het eeuwige leven gemeen met het Westen, maar ontbreekt het aardse cyclische leven. Het is daarentegen eerder utopisch: de eeuwigheid is zoals in het Oosten een constante toestand. Eeuwigheid en constant geluk gaan echter nooit samen, het hele transendentale hemelidee is religieus bedrog. Het Oosten en het Westen delen één ding, beide zijn waarheidsgetrouw, maar het is ofwel het ene ofwel het andere, ofwel het leven ofwel de dood.

Ik denk dat mijn filosofie aansluit bij de Westerse volksaard. In mijn opvatting is die Westerse ziel in één woord te omschrijven: heldendom. De ware held is de volmaakte mens, die het leven tegen alle tegenkantingen in met beide armen wist te omarmen.

Maar mijn filosofie is er ook een van de aarde. Het eeuwig manifesteren van de lusten is een aardse onderneming. Mijn hiernamaals is aardser dan de Aarde. Het onvergankelijke leven kan immers onmogelijk transendentiaal zijn.

Ik ben de reïncarnatie van mijn voorouders. Deze visie is veel dieper dan het 'ik ben' gedeelte. Als ik de reïncarnatie ben van mijn voorouders, dan heeft een groot deel van mij in mijn voorouders geleefd. Ik ben dus geen ontwortelde persoon. Of ik het nu wil of niet, ik draag het verleden met mij mee. Samen met een heleboel andere zaken komt ook mijn volksaard naar boven. En of ik daar nu positief of negatief tegenoverstaan, mijn volksaard is onvermijdbaar. Daar het toch onvermijdbaar is, daar ik toch niet tegen mijn voorouders en mezelf kan ingaan, kan ik het beter omarmen. Laat de mensen in het Oosten hun ding doen, maar spoor mij aan om in mijn contrei een held te zijn.

NOOD (WAT IS) EEN WAARHEID

Zowel mijn filosofie als mijn kunst spon uit een spel dat ik als kind speelde. Tijdens de lange autoritten van het Leuvense naar de familie in het Brugse speelde ik met mijn broers rollenspellen, waarbij ik in de huid van verschillende personages kroop in een gefantaseerde wereld. In die tijd had ik nog nooit van rollenspellen gehoord, maar dat is dus wat we eigenlijk deden. Ook op reis speelde ik bepaalde personages uit een fantasie setting tijdens het wandelen in de bergen. Dat ben ik nog blijven doen tot mijn 25ste terwijl ik alleen door de bergen van Scandinavië trok. Deze rollenspellen gaven aanleiding tot het scheppen van landkaarten en later fantasiewerelden, die ik ook tot mijn 25ste creëerde. (Op mijn 26ste ging ik naar de kunstschool waar veel van mijn creativiteit geprofessionaliseerd werd.) De fantasiewerelden gaven op hun beurt aanleiding tot het bedenken van een kosmogonie voor deze werelden. De kosmogonie van de fantasie transformeerde gaandeweg in een filosofisch kader.

In den beginne filosofeerde ik van boven naar beneden: ik schiep een geheel om dit kader vervolgens te verifiëren aan de hand van vergelijkende logica waarbij ik tegenstellingen trachtte uit te sluiten. Deze methode mislukte telkenmale. Altijd kwam ik onoverkoombare tegenstellingen tegen die het geheel helemaal omver wierpen. Op een gegeven moment, dat moet ook ergens rond mijn 25ste zijn geweest, besloot ik dat er mogelijk geen waarheid kon bestaan, daar ik ze niet kon vinden. Dit inzicht gaf aanleiding tot een radicale ommezwaai van mijn denken. Ervan uitgaand dat de waarheid een illusie is, doordat elke waarheid botst op de grenzen van de logica, begon ik het leven op een empirische manier te bekijken: wat weet ik? Ik reduceerde mijn leven tot enkele waarheden waar ik absoluut zeker van kon zijn. Daardoor kwamen er enkele axioma's tot stand die vandaag nog altijd recht staan en waarop al mijn filosofie is gebaseerd. Ja, ik stopte niet met filosoferen, maar ik filosofeerde nu van beneden naar boven. Vanuit een soort van existentiële drang werd filosoferen gaandeweg ook een lust.

Ik besepte dat de mens een waarheid nodig had, ook al was het maar een illusie. Met het nihilisme is de mens niet gediend. Wat de mens nodig heeft is een waarheid die de mens en het leven dient, die goed is voor hen. De waarheid op zich doet er niet toe, die bestaat toch niet. Ik besloot om met mijn axioma's een nieuwe illusie te scheppen. Zo werd de multisolipsistische theorie en de stelling van het symbolische universum geboren dat in dit hoofdstuk uit de doeken zal worden gedaan.

Het is belangrijk om steeds in het achterhoofd te houden dat ik dus een ambigue relatie heb met mijn eigen filosofie. Het is hier belangrijk om een onderscheid te maken tussen waarheid en waarheden. De axioma's zijn waarheden. Het filosofisch kader dat daaruit ontstaat, het geheel dus, is een waarheid. De waarheden beschouw ik als waar. De waarheid als niet waar. De axioma's kunnen immers verschillende filosofische kaders opleveren. Althans van die veronderstelling ga ik uit. Ik pas immers nog steeds de logica toe op mijn wereldbeeld. (Dus wie weet, indien de waarheid dan toch waar is, ligt mijn filosofie misschien toch dicht bij een veronderstelde waarheid?)

Ik ga ervan uit dat alle mensen eigenlijk min of meer een andere waarheid aanhangen, mits het vrijdenkers zijn. In die zin bestaat er een soort van strijd tussen de mensen om hun filosofie te laten gelden op de wereld. Daarnaast denk ik dat deze onware waarheid onze wereld ook beïnvloed en dat zo elke mens een klein beetje zijn eigen toekomst schept. Daardoor is de gezamenlijke wereld/waarheid aan verandering onderhevig. Er zijn echter ook stromingen die de waarheid betonnen (zoals de wetenschap). Maar dat leidt mij voorlopig misschien te ver af, dus laat ik overgaan tot het volgende hoofdstuk. Wat hier onthouden moet worden is dat, hoewel de waarheid onwaar is, ze toch de wereld schept waarin we leven. De onware waarheid is dus eigenlijk 'een' waarheid; maar ik ga ervan uit dat er geen 'de' waarheid is. En ook dat onderscheid mij van het nihilisme dunkt mij.

AXIOMA

Wat kan ik weten? Er bestaat iets, want ik ervaar het. De eerste axioma is 'mijn bestaan'. Want ik ben degene die alles ervaart. De 'ervaring' is de tweede axioma. Het 'iets' dat ervaren wordt is de derde axioma. En tenslotte is 'er' (daar) de vierde axioma. Laten we dit even uitwijden. Ik besta. Er bestaat echter ook iets buiten mij, want anders zou er geen andere ervaring zijn dan dat ik alleen maar mezelf ervaar. Van wat of wie komt die ervaring dan? Er moet dus iets buiten mezelf bestaan. Er is dus een ander of een het. De ervaring in zichzelf is de communicatie tussen die andere en mezelf. Maar de ervaring kan niet op zichzelf staan, er is iets dat ervaren wordt: er is inhoud. De eerste vier axioma's zijn dus als volgt:

- Ik
- De ander (andere ikken dan ik)
- Communicatie (ervaring)
- Inhoud

Uit deze axioma's rijzen een aantal pertinente vragen. Wat ben ik? Wie ben ik? Waarom ben ik? Hoe ben ik? Waar ben ik? Wanneer ben ik? Tenslotte: hoe verhoud ik mezelf tot de andere axioma's? Al deze vragen zullen in de loop van dit boek beantwoord worden.

Ik weet niet of het relevant is voor dit boek om tot in het detail de brug te slaan tussen de axioma's en mijn uiteindelijke wereldbeeld. Uiteindelijk zit elke waarheid tussen het logische en het onlogische gevangen, tussen wat af is en onaf. Zelfs de wiskunde heeft geen grootste of kleinste getal. Wat ik wel weet is dat ik de logica grotendeels kan weergeven en dat is wat ik probeer te doen in dit boek. En ik weet dat mijn wereldbeeld naar mijn gevoel ook klopt in mijn ervaring met de wereld en de logica; en dat het overeenstemt of tenminste naast andere prominente stellingen kan staan.

Ik heb reeds een eerste summiere poging ondernomen in mijn essay "Mijn tijd komt nog" om de logica weer te geven. De redenering in dat essay ging ervan uit dat het ik een piramidiaal netwerk is van ideeën. Vergelijkbaar met de constructie van een taal. Dit netwerk hangt tussen het eindige en het oneindige: richt ik mezelf op één idee/woord dan verlies ik betekenis/mezelf, maak ik van de piramidale structuur een hiërarchieloze balk dan verlies ik opnieuw betekenis/mezelf. Het is het idee van verticaliteit tegenover horizontaliteit. In de praktijk houd het ik op te bestaan als de communicatie van het netwerk in de piramidale constructie ophoud door te consolideren tot een statisch idee. De aanzet tot het statische wordt vaak gegeven wanneer een individu zichzelf ondergeschikt maakt aan een dogmatische religie, ideologie of identiteit; met andere woorden wanneer het individu de collectivistische comfortzone induikt. (Maar dat is weer stof voor het politieke essay.) Dat is ook de reden waarom ik zo antidogmatisch ben, hoe moreel oprecht de dogma ook mag lijken. In het volgende hoofdstuk wordt die piramidale structuur verdeeld in drie zones.

De brug die ik daarna maak in "Mijn tijd komt nog" gaat over de kern van het eindige en het oneindige, het zijn twee toestanden waarin het ik zichzelf vast rijdt. Eén idee/het eindige brengt het ik in isolement

omdat men vanuit die positie niet meer tot een ander idee kan komen. In het isolement is er geen ander naast het ik en dus ook geen ervaring en inhoud meer. Waardoor het ik leeg wordt. Dezelfde leegte komt tot stand wanneer de structuur ontrafelt in het hiërarchieloze/oneindige; als het ik geen onderscheid meer kan maken tussen zichzelf en de ander en tussen de ander en de ander.

Wanneer het ik leeg wordt houdt het bestaan op. De omgekeerde conclusie is dat het ik alleen kan bestaan als het constant leeft; het ik kan niet switchen tussen bestaan en niet bestaan, vanuit het niet bestaan is immers geen weg meer terug. En zo kom ik tot de tweede reeks axioma's. Hoe kan het ik leven? Wel, er zijn drie manieren waarop het ik leeft:

- Delen
- Groeien
- Bewegen

Deze drie axioma's vormen de hoofdindeling van dit boek: delen/nood/ verleden/onderbewustzijn/ruimte, groeien/wordend/heden/bewustzijn/tijd en bewegen/schuld/toekomst/geheugen/leegte. Delen is letterlijk zichzelf opdelen wat gebeurt wanneer men kinderen maakt. Een man en een vrouw staan een kopie van zichzelf af in de vorm van een zaadcel en een eicel waaruit een nieuw wezen groeit. Delen is ook figuurlijk: door het schrijven van dit boek sta ik mijn weten af aan de lezer. Delen is dus ook invloed uitoefenen op de ander. Vanaf dat een zaadcel en een eicel zich hebben verenigd groeit men, letterlijk door groter te worden, figuurlijk door als kind/volwassene kennis en ervaringen te vergaren. Bewegen is het switchen van ervaringen en van het ene subject/object naar het andere.

DRIE IN IK

In "Mijn tijd komt nog" refereer ik bij de beschrijving van de piramidale structuur reeds aan het onderbewuste en het bewuste. De bodem van de piramide vormt het onderbewustzijn en hoe meer men naar boven gaat hoe meer men in het domein van het bewuste komt. Deze tweespalt heeft sindsdien een veel belangrijkere positie ingenomen in mijn denken. In mijn huidig wereldbeeld zijn er drie domeinen te onderscheiden die als communicerende vaten met elkaar in verbinding staan; naast het onderbewustzijn en het bewustzijn is het derde domein het geheugen. Het bewustzijn en onderbewustzijn controleren het hiërarchisch netwerk in het geheugen.

Het onderbewustzijn (in de psychologie het onbewuste genoemd; terwijl het onbewuste in mijn opvatting de dood van het bewuste is) omvat het leeuwendeel van het ik. Het onderbewustzijn bestaat uit een reeks automatismen en functies (bijvoorbeeld de zintuigen). Ook hier onderscheiden de automatismen zich hiërarchisch van elkaar. Aan de top van de piramide staan automatismen die ik dagelijks gebruik om te kunnen functioneren; de processen achter het bewustzijn (bijvoorbeeld het redeneren en het herinneren). Daaronder staan automatismen die mijn lichamelijk functioneren bewerkstelligen (bijvoorbeeld zwemmen). Daaronder automatismen die doorheen mijn zintuigen de wereld vorm geven (bijvoorbeeld dat ik rood als rood zie). De lijn doorheen de hiërarchie is dat aan de top van de piramide de resultaten van de automatismen specifiek voor mijn persoon zijn (subjectiviteit) terwijl als men afdaalt in het onderbewustzijn de resultaten steeds algemener worden (objectiviteit). Het resultaat van mijn denken is specifiek aan mij gericht, het resultaat van mijn zicht is al veel meer algemeen geldend.

Het bewustzijn bestaat uit de wil die in het pure heden mijn dagelijks functioneren richting geeft waar dat nodig is, en uit voelen dat begrijpend ervaren is. Als ik wandel beslist mijn wil waar ik naar toe ga, maar het onderbewustzijn leidt mijn lichaam naar die plaats. Als ik een gedachteconstructie opbouw is het mijn begrijpen dat overeenkomsten constateert en de wil dat gevolgtrekkingen maakt. De wil maakt het concept of het idee, maar vanaf het moment dat dit idee gevormd is maakt het deel uit van het geheugen. Het bewustzijn is in het heden, maar haar invloed komt uit het geheugen. Het gene wat in het heden blijft is de ervaring. Het bewustzijn is het gene dat ervaart. Het is het levende bestanddeel dat zich constant manifesteert in het heden.

Terwijl het onderbewuste en bewuste de ruimte scheppen, wordt de leegte die bij de ruimte hoort gevuld met herinneringen. De leegte functioneert als geheugen waarin alle begrippen, ervaringen en gedachteconstructies in worden opgeslagen. Aangezien de leegte oneindig is zijn er geen grenzen aan de opslagcapaciteit; alles wordt dus herinnert, er gaat niets verloren; maar dat wilt niet zeggen dat ik mij alles kan herinneren. Elke gedachte, elke ervaring en elke begripsverandering doen mijn geheugen uitbreiden. Het bewustzijn haalt via het onderbewustzijn herinneringen naar boven en structureert het geheugen hiërarchisch. Tegelijkertijd maakt het onderbewustzijn constant van het geheugen gebruik in de werking van de automatismen die geen autorisatie van het bewustzijn nodig hebben en vult daarmee de wereld. Rood is rood omdat het geheugen ons dat via de automatismen zo doet ervaren.

Zo zijn de drie hoofddomeinen neergezet die het ik opmaken. Het is belangrijk om deze drie als evenwaardige domeinen te zien. Veel mensen zouden de wil als het ik beschouwen en de rest als ondergeschikt aan de wil. Maar zo gemakkelijk is het niet en deze valse hiërarchie leidt tot heel wat misvattingen en problemen van politieke en religieuze aard. Maar daar kom ik later op terug.

DE ANDER

Als het ik zich kan delen is er ook een ander. Ik wordt beïnvloed door inhoud die geen oorsprong lijkt te vinden in mezelf. Doordat ik geen blank blad ben bij mijn geboorte kan ik ervan uitgaan dat ik grotendeels uit de ander besta. Deze ander zijn mijn ouders en voorouders. In hoeverre is mijn eigen lichaam niet afkomstig van een ander? Hoe dieper ik in het onderbewustzijn afzak hoe minder controle ik heb over mezelf en dus hoe meer de invloed van de ander blijkt. Mijn lichaam staat nog dicht bij mij, maar de wereld waarin mijn lichaam mee ageert is al heel wat minder te controleren. Met ander woorden: het subjectieve dat ben ik, in het objectieve manifesteert zich de ander; mijn lichaam en de wereld dat ben ik, maar overal blijkt de invloed van de ander.

Alles wijst op het bestaan van de ander. Niks wijst echter op het zelfstandig bestaan van de inhoud buiten mezelf of de ander om. De meeste inhoud komt van levende of geleefde onderdelen van een levend wezen. Ik ken echter niet alle levende wezens. Het is een aanname, maar ik denk dat het niet zo ver gezocht is dat alle materie levende of geleefde onderdelen zijn van levende of geleefde wezens. Stenen, water en lucht zijn in deze aanname zoals hout en vlees. Deze aanname stemt overeen met de animistische kijk op de wereld dat alles als bezielde ervaart. Wanneer ik erachter kom dat de Aarde en de sterren ook levende wezens zijn/waren of onderdelen ervan, dan wordt deze aanname bevestigd. Moest er toch materie zijn dat niet uit levende of geleefde wezens blijkt voor te komen dan val ik terug op mijn oude theorie: dat de materie de logische consequentie is van de ruimte die geschapen wordt door het onderbewustzijn om het leven een plaats te geven om geleefd te kunnen worden.

Is er wel materie? De ander en ik zijn beide levende wezens. Elk levend wezen is gelijk aan elkaar in die zin dat we dezelfde opbouw kennen. Alleen de verhouding tussen het onderbewustzijn, het bewustzijn en het geheugen is anders. Er is dus inderdaad geen materie, maar alleen begrippen, betekenissen en concepten in het geheugen die worden gecategoriseerd en gevisualiseerd door de automatismen van het onderbewustzijn en begrepen, ervaren en beïnvloed door het bewustzijn.

Het verschil tussen dieren en mensen is dat de mens een progressief wezen is, terwijl het dier gevangen zit in aangeboren gewoontes. Het dier blijft in het rudimentaire stadium van het kind, de mens kan zijn rudimentaire noden ontwikkelen tot iets dat hem bevrijdt van deze aangeboren gewoontes. Onder de dieren staan wezens die steeds minder interactie hebben met hun onderbewustzijn. In tegenstelling tot het gangbare idee hebben dieren in mijn wereldbeeld dus ook bewustzijn, net zoals alle andere levende wezens, anders zouden ze niet kunnen bestaan. Al is de wil nog vaker dan bij de mens intuïtief van aard.

Geleefde wezens zijn wezens die onbewust zijn geworden: ze hebben dus geen bewustzijn meer. Zonder het begrijpen en ervaren vervallen de begrippen en worden de automatismen leeg ...het levende wezen houdt op te bestaan in zichzelf. Maar het blijft bestaan in het geheugen van andere levende wezens die dezelfde wereld delen waarin het geleefde wezen heeft geleefd. Dit is dan de dode ander die mij blijft beïnvloeden en waarvan ik gebruik kan maken om mijn wereld op te bouwen. (Als deze dode ander een boom is, kan ik er een huis mee bouwen.) Deze dode ander kan doorgegeven worden door mijn ouders van mijn voorouders. (Het huis verdwijnt niet bij de generatiewissel.)

REÏNCARNATIE

De drie onderdelen van mijn ik werden vanuit mijn ouders gereïncarneerd in een nieuwe ik: hun eerste kind. Ik geloof dus niet in de klassieke benadering van reïncarnatie waarbij het ik steeds opnieuw wordt geboren. In mijn wereldbeeld is het kind zijn voorouders, maar wordt het in het volwassen worden een uniek wezen dat deels los komt te staan van zijn voorouders; althans in de bovenste lagen van zijn onderbewustzijn. Wanneer het kind als volwassene dan op zijn beurt een kind krijgt kopieert hij in combinatie met zijn partner als het ware zichzelf tot een nieuw wezen. Reïncarnatie zie ik dus als het ware als een steeds opnieuw kopiëren, waarbij doorheen de tijd lichte veranderingen optreden doordat we als individuele mens onszelf lichtjes veranderen. Op die manier kunnen nieuwe soorten tot stand komen.

Het idee van deze reïncarnatie is belangrijk om te verklaren waarom ik überhaupt beïnvloed wordt door de ander. Ik en de ander beïnvloeden elkaar omdat wij in dezelfde wereld leven of met andere woorden omdat ons onderbewustzijn voor ons grotendeels dezelfde wereld schept. Dat kan alleen maar door toeval of en meer waarschijnlijk doordat wij dezelfde voorouders delen. In die zin sluit ik mij deels aan bij de evolutieleer. Deels want mijn wereld kan zowel bestaan uit wezens die dezelfde voorouders delen als uit wezens die ergens gedurende mijn geschiedenis aansluiting hebben gevonden op mijn wereld doordat hun evolutie gelijk ging lopen met de mijne.

REALITEIT

Wanneer ik dieper in mijn onderbewustzijn zak worden de zaken die het onderbewustzijn bewerkstelligt niet alleen algemener, maar ook reëler. Het denken is een automatisme van het onderbewustzijn dat weinig invloed heeft op de realiteit. Door te denken kan ik fantaseren, maar daarmee breidt ik enkel mijn geheugen uit, mijn fantasie heeft geen direct effect op de realiteit. Hetzelfde geldt voor dromen dat net als de fantasie mijn geheugen uitbreidt, maar geen verandering teweegbrengt in de gedeelde realiteit. Om de realiteit te veranderen moet ik handelen. Om te kunnen handelen moet ik diepere automatismen aanspreken in het onderbewustzijn. In theorie zou ik nog dieper kunnen graven waar de realiteit zelf wordt vormgegeven. Dan zou ik niet alleen kunnen handelen, maar de realiteit rechtstreek kunnen kneden naar mijn wil. Daartoe zijn mensen echter niet in staat en vooralsnog ben ik een mens.

Theoretisch zou het kunnen dat er hogere wezens zijn die daar wel toe in staat zijn, maar ook in de vooralsnog hypothetisch kneedbare wereld zijn er grenzen; daar ik vermoed dat de realiteit een veruitwendiging is van de archaïsche hiërarchie en verhouding binnen en tussen de drie onderdelen van mijn zijn. Hoewel de wereld in haar complexiteit uniek is geworden vermoed ik dat haar grondslag symbolisch is. De wereld als allegorie van mijn zijn. De complexe veruitwendiging van het archaïsche kan hypothetisch veranderd worden door hogere wezens, veel minder evident is de verandering van de hiërarchie van het archaïsche of het archaïsche zelf. Als men daar al toe in staat is, is zo'n verandering echter niet wenselijk. De mens is aangepast aan zichzelf, aan zijn onderbewustzijn, doorheen oneindig veel generaties. Alle puzzelstukken om een goed leven te leiden liggen reeds op tafel. Wie geen goed leven leidt moet harder puzzelen. Wie de puzzelstukken veranderd zal het hem alleen maar moeilijker maken.

Als ik in de natuur om mij heen kijk dan zie ik dat er zich een constante concurrentieslag afspeelt tussen soorten en tussen soortgenoten. Planten strijden om licht, om water en andere klimatologische en bodemkundige factoren. Het leven is een strijd, er vindt constant een concurrentieslag plaats waar alleen de beste mogelijkheid het haalt. Op dezelfde manier is de realiteit fluïde. De mens is in staat de realiteit te doen evolueren mits genoeg mensen aan hetzelfde zeel trekken. De aanname dat de Aarde niet het middelpunt was van het universum werd gedragen door genoeg mensen om een paradigmashift te veroorzaken zodat de realiteit kon evolueren. Plotseling werden de sterren verre zonnen. Deze aanname is wel gepaard gegaan met een eeuwenlange concurrentiestrijd tussen verschillende ideeën. Het zou dus zomaar eens kunnen dat de Aarde wel degelijk het middelpunt was van het universum voordat de andere aanname realiteit werd. (En ik ben narcistisch genoeg om mijn dagelijkse realiteit nog steeds het middelpunt van mijn bestaan te vinden.) Het symbolische karakter van de Aarde houdt de wereld echter min of meer op zijn plaats. De realiteit kan en zal veranderen doorheen de tijd, maar het symbolische remt die progressieve krachten af.

PSYCHOSE

Daar ik in mijn theorie in mijn eigen realiteit leef, moet ik confirmeren dat degene die een psychose heeft (althans dat deel waarbij men beelden ziet die andere mensen niet zien) wel degelijk de realiteit ziet, want alles wat zijn onderbewustzijn schept is zijn realiteit. Hoewel de waarheid schijn is, is de waarheid zoals ze ervaren wordt wel het enige houvast dat ik heb. De vraag is dus niet of dat de psychose echt of niet echt is; ze is immers even waar en onwaar als de rest van de wereld. De vraag is hoe relevant de psychose is. Ik leef niet alleen in de wereld en dat is een waarheid dat echter is dan de realiteit. Door onderlinge toetsing kan ik nagaan of mijn individuele realiteit overeen stemt met dat van de ander. In veel zaken, zoals inzake wat de mens van elkaar verlangt of verwacht, is dat een bezigheid waarmee de mens zich quasi constant mee bezighoudt. Zo kan men ook de psychose toetsen bij de ander. Blijkt dat de ander de psychose niet heeft (en het dus een psychose is), dan is de psychose wellicht een puzzelstuk dat niet in de puzzel past en kan men trachten dit poortje te sluiten zodat men in de toekomst meer in overeenstemming met de ander en zichzelf kan leven.

Zelfs al is de psychose een extra capaciteit die sommige mensen ter beschikking hebben, dan nog zie ik deze capaciteit als vorm van de onaffe mens. Het is voor de mens zoals zoveel andere mankementen een obstakel die hij niet nodig heeft. Alleen in primitieve culturen lijken ze de psychose geïntegreerd te hebben, waar sjamanen daar gebruik van maken om hun mensen vooruit te helpen. Maar dan is er een traditie die dit mankement heeft weten te handhaven, door lange en harde training. Voor de moderne mens is het niet van nut. In het hoofdstuk "Postpsychose" meer hierover.

DROMEN

Dromen is een automatisme uit mijn onderbewustzijn dat mijn denken vervangt tijdens het slapen. Net als het denken graaft het in mijn geheugen op zoek naar waarheden en manieren om te handelen, maar mijn wil heeft initieel geen macht over mijn dromen. Met bepaalde technieken kan ik er wel voor zorgen dat mijn wil de dromen enigszins kan sturen of er herinneringen uit halen voor wanneer ik wakker word. Doordat de dromen niet zo rigoureuus zijn gestuurd als mijn denken, gaat het er chaotischer aan toe. Maar het is niet het tegenovergestelde van gestuurdheid. Het is een soort van denken dat met oplossingen te berde komt en verlangens tot uiting brengt. Misschien dat het dromen een soort van oerdenken is. Net zoals de psychose zijn dromen onderontwikkeld in onze hedendaagse samenleving, waar het vroeger ook een manier voor de sjamaan was om wijsheid te vergaren. Misschien werden dromen en psychoses door hen wel in combinatie met elkaar gebruikt. Wie weet hoeveel automatismen verloren zijn gegaan of hoeveel we er nu bij hebben, die zij toen niet hadden of die bij hen onderontwikkeld waren? Niet alleen de realiteit veranderd doorheen de tijd, ook de mens veranderd.

MULTISOLIPSISME

Nu dat ik mijn wereldbeeld in de bovenstaande hoofdstukken stelselmatig te berde heb gebracht denk ik dat het stilaan tijd wordt voor een synthese in een allesomvattende theorie. Deze theorie noem ik al jaren het multisolipsisme en die term duidt naar mijn gevoel mijn theorie nog steeds het best.

De theorie gaat als volgt: De realiteit die mijn ik teweegbrengt is grotendeels gelijk aan de realiteiten van vele andere mensen, daardoor leven deze mensen in eenzelfde dimensie. Ons samen zijn in dezelfde dimensie komt omdat we allemaal kopieën zijn van dezelfde voorouders. (Het kan echter ook anders: dimensies kunnen één worden of uit elkaar vallen wanneer hun realiteiten grotendeels met elkaar beginnen overeen te komen of van elkaar weg groeien. Dit kan echter alleen door een paradigmaverschuiving.)

Ondanks ons samenzijn leef ik toch als apart wezen in mijn eigen realiteit. De wereld die ik aanschouw binnen mijn dimensie bestaat dus zoveel keer als er levende wezens zijn in mijn dimensie. Daardoor beïnvloed ik iedereen in mijn dimensie constant vanuit mijn realiteit. Het stoppen van die invloed en van beïnvloed worden betekent de dood van dat andere wezen. Zijn lichaam verdwijnt langzaam uit mijn realiteit als het gepaard gaat met het rottingsproces. Sommige dode lichamen zoals het hout van bomen kunnen echter veel langer in rotatie blijven. Ik weet echter niet of die persoon daadwerkelijk dood is of dat zijn realiteit niet meer genoeg overeenstemt met de mijne om in dezelfde dimensie te kunnen leven.

Het multiversum heeft dus verschillende clusters (wat symbolisch wordt weergegeven in het universum). De eerste cluster is mijn dimensie die bestaat uit een cluster realiteiten voor ieder levend wezen die mijn realiteit beïnvloed. De verdere clusters zijn speculatief, maar kunnen theoretisch bestaan in het multisolipsisme. De tweede cluster is van levende wezens die dezelfde archaïsche hiërarchie delen, maar een verschillende veruitwendiging kennen. De derde cluster bestaat uit hen die een andere hiërarchie hebben maar dezelfde archaïsche eigenschappen. De verst afstaande clusters hebben andere archaïsche eigenschappen. Archaïsche eigenschappen zijn hier de axioma's, maar kunnen elders in het boek ook de diepste objectieve eigenschappen betekenen (bijvoorbeeld het vermijden van onlust).

Het ik bestaat uit een realiteit en een persoon. De persoon is dat deel van het ik dat geen directe invloed heeft op de realiteit. De persoon van het ik bestond niet voordat het geboren werd. De persoon is dus geen onderdeel van de kopie van zijn voorouders, maar is het gevolg van het functioneren van die kopie of met andere woorden van het leven van die kopie en ontstaat op dag één van het leven van de kopie. De persoon bestaat voornamelijk in het geheugen. Het is deels een opeenstapeling van het gedachte en gedroomde (dat wat belangrijk is voor de hiërarchie) en deels een constructie en perceptie van die opeenstapeling (de hiërarchie zelf). De motivatie van de wil verschuift doorheen het leven van de realiteit naar de persoon. Maar daarover meer in de groothoofdstukken Wordend en Schuld.

Mijn ik functioneert en leeft in de interactie tussen haar drie onderdelen: bewustzijn (wil, ervaren, begrijpen), onderbewustzijn (automatismen, functies) en geheugen (herinneringen, hiërarchieën). Deze drie onderdelen van mijn ik smelten weg wanneer het onbewustzijn optreedt, dit is de werkelijke dood. Wanneer de beïnvloeding van een ander stopt weet ik echter niet of dat het onbewustzijn is opgetreden of dat de veruitwendiging van de archaïsche hiërarchie zodanig veranderd is zodat de 'dode' ander niet meer in mijn dimensie past. Wat het ook zij, in beide gevallen wordt het lichaam die de ander representeerde in mijn realiteit dood.

UITDEINEND LEVEN

Ik vergelijk het leven met een helix. Wanneer ik het op een tweedimensionale manier bekijk dan lijkt het

alsof het leven zich op een circulaire wijze afspeelt, waarbij het steeds opnieuw lijkt te beginnen. Tot op zekere hoogte presenteert het leven zich inderdaad als dusdanig. Alsof dood en leven elkaar eeuwig afwisselen. Het leven is echter niet vlak, maar presenteert zichzelf als een ruimtelijk figuur. Wanneer de helix als dusdanig wordt bekeken zie ik dat er zich bij elke vervolmaking van de cirkel een nieuwe cyclus voltrekt zonder dat de oude verdwijnt. Het is op deze manier dat ik het leven als geheel zie, als constant uitdeinend zonder dat het verleden overschreven wordt of het exact hetzelfde is als voorheen. Ik bekijk het leven als een bolvormige boom dat zich door de eeuwigheid oneindig vertakt van het kleine naar het grote, van het oneindig kleine in het centrum van het heelal naar het oneindig grote in de eeuwig uitdijende buitenkant van het heelal, van het oneindige verleden naar een oneindige toekomst. Elke vertakking is een nieuw leven, een nieuwe ik, potentieel een nieuwe persoon.

Het leven bestaat echter niet op zichzelf. Het leven bestaat enkel in de levende wezens. Het zijn de levende wezens die leven. Samen deinen zij uit door te delen, te groeien en te bewegen. Er is geen god dat het leven buiten mezelf representeert; er is geen god die mij het leven heeft gegeven. Mijn leven ontstaat uit de voorouders en de voorouders kennen geen begin. Het leven is nooit begonnen, het heeft altijd bestaan, omdat er altijd voorouders van voorouders zijn geweest. Het oneindige kent geen grens in het verleden noch zal het een grens kennen in de toekomst.

SOORTEN

Zoals in de evolutietheorie blijft het zich vertakkende leven niet zonder gevolgen. Wanneer groepen levende wezens geïsoleerd geraken van elkaar kunnen ze na verloop van tijd ook vertakken in nieuwe soorten. Deze dynamiek ontstaat doordat de persoonlijkheid de realiteit beïnvloed. Binnen eenzelfde dimensie ontstaan er zo verschillende regionen.

Het ontstaan van een nieuwe soort is vergelijkbaar met de ontwikkeling van een persoonlijkheid in het individu. Het begint met een volk dat geïsoleerd begint te leven en daardoor een andere volkspersoonlijkheid zal ontwikkelen of met andere woorden een andere cultuur. Een andere persoon maakt geen andere mens en een andere cultuur maakt geen andere soort; maar op lange termijn kan het isolement de persoonlijkheden van haar mensen zodanig beïnvloeden, dat de persoonlijkheid de verhoudingen tussen de drie onderdelen van het ik aantast. Dan ontstaat er een andere mens en op den duur dus een andere soort.

Het kan echter zo ver gaan dat hun onderbewustzijn verregaande nieuwe zintuigen gaan ontwikkelen en bijhorende automatismen waardoor zij de wereld op een totaal verschillende manier kunnen percipiëren (zoals de signalen die vleermuizen uitzenden). Maar een groter verschil ligt hem in de diepgaande of net oppervlakkigere interactie dat ze ontwikkelen met het onderbewustzijn waardoor een oppervlakkigere of diepgaandere realiteit ontstaat. Maar wat het ook zij, een groot deel van de schoonheid van de realiteit ligt in de relatie met zoveel soorten, waarmee ik deze dimensie mag delen.

TIJD

Er wordt veel gespeculeerd en gefilosofeerd over de tijd, vaak wordt daarbij de gangbare aanname bekritiseerd dat de tijd lineair is. Volgens sommigen verloopt de tijd in verschillende snelheden afhankelijk van de eigenschappen van de ruimte waarin men zich bevindt, voor anderen is de tijd circulair. Sommigen beweren zelfs dat men terug in de tijd kan reizen. Al deze theorieën hebben één ding gemeen, ze plaatsen de tijd buiten zichzelf, als een op zichzelf staande wet of kracht in de kosmos. Zoals de materialisten ervan uitgaan de materie op zichzelf staat. Ik hang echter een idealistische of zelfs solipsistische opvatting aan over de tijd.

Voor mij is de tijd onderdeel van het ik. Er is geen tijd dat buiten mezelf bestaat, behalve dan wat betreft

de andere levende wezens. Alle levende wezens zijn dus drager van de tijd. Net zoals alle levende wezens drager zijn van het leven.

Het is bovendien niet zomaar een onderdeel. Het begrip tijd, het begrip leven en het begrip bewustzijn zijn identiek. Het bewustzijn is het leven en het leven is de tijd. Wordt het bewustzijn onbewust dan stopt het leven en stopt de tijd. De tijd gaat dus verder naar de toekomst zolang er levende wezens zijn. Pas als er geen enkele levend wezen meer is in het ganse multiversum stopt de tijd. Dat laatste is echter onmogelijk, daar levende wezens eeuwig hebben bestaan en eeuwig zullen bestaan.

Het kan dus perfect zijn dat het ene levende wezen de tijd trager beleeft dan de ander. Als de Aarde een levend wezen is, dan beleeft het misschien wel de opgang en neergang van civilisaties zoals ik een ademzucht beleef. Wat meteen een verklaring zou kunnen zijn waarom ik nooit in staat zal zijn met de Aarde te communiceren en de Aarde als levend wezen te zien krijg. Maar anders heeft het geen invloed op mijn tijd.

ANKERPUNT

Zo ben ik aan het einde gekomen van dit eerste deel dat het vastgelegde verleden schetst dat ieder levend wezen krijgt bij het geboren worden. Niet voor niets wordt Nood afgebeeld als een oude vrouw, zij torst immers het oneindige verleden met zich mee, zij representeert mijn voorouders waarvan ik de reïncarnatie ben. In dit laatste hoofdstuk van Nood wens ik noch eens de belangrijkste ankerpunten van het multisolipsisme te duiden die cruciaal zijn, maar vooral cruciaal verschillen, van de gangbare filosofiegeschiedenis.

Maar voor ik daarop inga wil ik er even bij stil staan dat ik, althans in mijn familie en omgeving, tot de eerste generatie behoor dat quasi onverschillig staat tegenover de kerk en het daarmee gepaard gaande godspraakstuk. Waar de generatie van mijn ouders ofwel met een zware rancune rondloopt ofwel nog met een half been in de kerk of het geloof staat, werd ik in mijn leven meer omringd door ongelovigen of andersgelovigen. Ik geloof zelf niet, niet eens in mijn eigen theorie. Al vindt ik mijn theorie het meest plausibel, ik hou er rekening mee dat alles mogelijk is. Al groeit mijn theorie de laatste jaren wel op mij. Ik moet geen zwaar denkwerk meer verrichten om dit boek te schrijven, want mijn theorie is ondertussen in mij geïnternaliseerd.

In de historische filosofie en wetenschap kan het idee dat er een God bestaat niet ontkrachten worden, ze versterken net dat idee. Dat komt omdat men van een begin uitgaat. Er wordt gezocht naar het antwoord achter de vraag; Hoe kon het ontstaan? Wat is het begin van..., etc. Ook in de wetenschap gaat men uit van een begin van het universum. In mijn theorie is er echter nooit een begin geweest, maar ga ik uit van het eeuwige en oneindige verleden. Daardoor wordt het idee van een scheppende kracht of figuur die uit het niets iets schiep ontkracht.

Dan is er het externe versus het interne. In de historische filosofie gaat men ervan uit dat er iets bestaat buiten de levende wezens, in mijn theorie bestaan er alleen levende wezens en wordt de realiteit opgebouwd door levende en voormalig levende wezens. Ook hier wordt de mogelijkheid van een bovenmenselijke kracht of figuur uitgesloten.

Hoewel de levende wezens geen origine kennen is er meer dan actie en reactie; of met ander woorden zijn levende wezens meer dan projectielen die door een lege ruimte zweven in het heden: ze worden gestuurd door het verleden. Naast dit rudimentaire bewegen is er ook het groeien. Er is progressie en degradatie mogelijk. Groeien is niet alleen uitdeinen, maar het is ook vertakken. Elke vertakking is echter een degradatie ten opzichte van hetgeen waaruit het vertakt. Het ankerpunt in deze is dat uit die vertakking iets kan ontstaan die er voorheen niet was: complexiteit heeft een scheppende kracht. Daar

tegenover staat de mogelijkheid tot degradatie waarin men bepaalde eigenschappen of verworvenheden kan verliezen. Er is dus zeker meer aan de hand dan alleen maar beweging, er is ook risico; waarbij men kan winnen en verliezen. Wat er op het spel staat of te winnen valt is niet altijd duidelijk aan het begin van het avontuur.

Deze drie ankerpunten treden doorheen mijn filosofie in verschillende stellingen naar buiten. In een ver verleden zouden deze ankerpunten het beginpunt zijn geweest waarrond ik mijn filosofie opbouwde. Deze keer komen de ankerpunten uit de axioma's opgeboreld.

WORDEND (WAT WORDT)

PERSOON

Wat wordt er? In het groothoofdstuk Nood ging het over wat aan de geboorte voorafgaat. Nood gaat over het noodzakelijke, maar ook over het onveranderlijke. Het ik heeft in het heden geen invloed op het verleden. Daar het ik het verleden geprojecteerd in het heden is. In het groothoofdstuk Wordend gaat het over het actieve heden: het ik die wordt. Voor de geboorte is mijn ik een belofte, een hoop. Na de geboorte ben ik en wordt ik. Gedurende het leven heb ik de kans te groeien tot een wezen dat kan overleven door te leren leven.

Wat wordt er? Tijdelijk smelten mijn ouders tot elkaar alvorens weer henzelf te worden. Het samengesmolten deel blijft echter ook verder leven. Dat was ik. In dat ik start het leven opnieuw. Dat leven is echter initieel onpersoonlijk. De interactie tussen het onderbewustzijn, bewustzijn en geheugen doet het ik functioneren en vervult de noodzakelijke voorwaarden om te overleven. In dat onpersoonlijke deel leven mijn voorouders in mij voort. Uit dat functioneren ontstaat naast mijn voorouders ook langzamerhand een eigen persoon. Het is die persoon die in het actieve heden ontwikkeld wordt. De persoon wordt de motivatie en het kompas waarnaar het bewustzijn zich richt.

De voorouder in het ik overleeft alleen maar, de persoon in het ik is degene die het leven doet leven en die uiteindelijk de wil in zich draagt om het ik ook in de toekomst te laten overleven, mits de persoon een levensvatbaar geheel vormt dat de gedegradeerde voorouder in mij terug heel kan maken.

VRIJHEID, HET EMPIRISCH BEWIJS

Na een ascetische week waar ik lange wandelingen maakte in de Elzas (rond de Hohneck) en leefde van simpele maaltijden en bergwater ging ik terug naar het ouderlijk huis van vrienden (nabij Luxeuil), waar mij een feestmaaltijd werd voorgeschoteld met de nodige dranken (bier, wijn en cognac). Na een moeilijke nacht dronk ik in de morgen twee tassen sterke koffie voor mijn vertrek terug naar België, een drank waar ik eigenlijk niet zo goed tegen kan. Tijdens het eerste uur rijden voelde ik mij prima; waarbij ik om de verveling tegen te gaan een moto, auto en labyrint ontwierp in mijn gedachten. Maar in het tweede uur begon een lichte indigestie en intoxicatie te spelen en begon de koffie te werken. Op een bepaald moment ging het auto rijden niet meer vanzelf. Ik moest mij bewust concentreren op elke handeling en elke situatie op de weg; een proces dat anders geheel geautomatiseerd verloopt in mijn onderbewustzijn. Ik kon mij niet meer veroorloven te fantaseren of aandacht te geven aan het landschap; maar moest mijn bewustzijn volledig op de weg richten. Uiteindelijk stopte ik in Thionville net voor het hoogtepunt van deze bevreedende ervaring. Ik wandelde er rond alsof ik alles voor de eerste keer zag en beleefde. Het duurde nog tot de volgende dag eer deze situatie helemaal wegebde. Later beschreven vrienden deze toestand als ADHD. Ik wist niet dat koffie dat kon veroorzaken, gelukkig was het maar tijdelijk.

Als ik wilde leven tijdens het rijden tegen 110 kilometer per uur over de snelweg dan moest ik alle aandacht op de weg kunnen houden. Zoals in het eerste uur van mijn rit is autorijden een bezigheid waar ik grotendeels mijn onderbewustzijn voor heb getraind, terwijl ik mijn bewustzijn kan gebruiken om dingen

te fantaseren tegen de verveling van de lange rit naar huis. Door deze ADHD ervaring had mijn onderbewustzijn geen controle meer over het autorijden, het onderbewustzijn kon op dat moment geen onderscheid meer maken tussen wat levensnoodzakelijk was en wat dat op dat moment niet was. Daardoor moest mijn bewustzijn de volledige controle van het autorijden op zich nemen. Maar ook de keuze waar mijn aandacht naar toe moest gaan. Ja, wilde ik de autorit overleven, dan moest alle aandacht naar de weg gaan. En dat voor elk onderdeel van het rijden. Ik moest constant tegen mezelf zeggen dat ik niet in een verkeersongeluk wilde terechtkomen om mij ervan te overtuigen dat de aandacht naar het verkeer de juiste keuze was.

Ik besepte op dat moment dat vrijheid zich in het onderbewustzijn bevindt en dat de vrijheid beter grotendeels daar blijft. Er bestaat een wisselwerking tussen het bewustzijn en het onderbewustzijn. De keuzes die het onderbewustzijn maakt kunnen beschouwd worden door het bewustzijn, daarop kan het bewustzijn het onderbewustzijn trachten te veranderen en hopen dat het onderbewustzijn in de toekomst daardoor betere keuzes maakt. Er is dus vrijheid maar de vrijheid is meestal geen directe keuze, maar het gevolg van een log manipulatief proces van het bewustzijn. Meestal dus...

VRIJHEID, HET NOODZAKELIKE BEWIJS

Ik had lang de stelling dat de vrije keuze zich in dagdagelijkse omstandigheden niet manifesteert, omdat mijn persoonlijke geschiedenis en voorkeuren mij dicteren in elke zogenaamde keuze dat ik moest maken. Ik had het beeld dat vrijheid een voorspelde rechte weg met zijstraatjes was dat bewandeld wordt. De zijstraatjes symboliseren het risico, het niet weten. De weg rechtdoor zekerheid. Kiezen bestond enkel in een zijstraatje nemen en was in die stelling dus acteren tegen mezelf; daar de gezonde weg rechtdoor was. In mijn leven nam ik alleen de zijstraatjes wanneer de zekerheid van de rechte weg achteraf niet zo zeker bleek te zijn. Wanneer het ene niet werkt probeerde ik het andere. Bijvoorbeeld in het benaderen van een potentieel lief of tijdens het solliciteren. Pas wanneer ik op een T kruispunt kwam werd ik echt gedwongen om te kiezen, daar ik het verleden niet kon raadplegen of mij niet door het verleden kon laten leiden. Kiezen was dus een gok wagen, een sprong in het onbekende. Terwijl de dagelijkse keuzes werden gemaakt door wat werkte in het verleden: wat ga ik eten, hoe vul ik mijn dag of mijn vrije tijd, wandel ik door het sparrenbos of langs de beukendreef, etc. De dagelijkse keuze werd bepaald door de nood van het moment of de geprojecteerde gehoopte goede afloop in de toekomst.

Het noodzakelijke bewijs dat ik recenter heb gevonden gaat echter uit van de premisse dat het leven zich afspeelt tussen het eindige en het oneindige.

Er bestaan twee populaire theorieën over de vrije keuze. Langst de ene kant bestaat er de theorie dat elke mogelijkheid zich ook daadwerkelijk afspeelt in een ander universum in het multiversum. In die theorie bestaan er oneindig veel Pieters die oneindig veel dingen doen. Van de meest waanzinnige tot de meest absurde tot de meest saaie activiteiten. Een absurde theorie op zichzelf, dat het aspect van de concurrentieslag dat in de natuur te zien is negeert. Dit impliceert eigenlijk dat er geen keuze is en dat alles wat ik doe totaal zinloos is, dat er zelfs geen moraal bestaat. Een goed voorbeeld van een theorie waarbij de kosmos de telos dicteert. Zonder daar te diep op in te willen gaan; mijn argument tegen deze theorie is dat de wereld symbolisch is, met andere woorden de telos dicteert de kosmos. Het leven manifesteert zich maar op één manier in het heden; op de beste manier dat de levensdragende entiteit zijn leven doet manifesteren.

Langst de andere kant is er de theorie dat alles bepaald is door het lot, dat alles van A tot Z is neergeschreven of zich als dusdanig gedraagt in het heden. Dat er duizend en één mechanismen in mij bestaan die de vrije keuze totaal uitsluiten. Dat alles gedicteerd wordt door oorzaak en gevolg, dat de mens mechanische zielloze wezens zijn. De stelling dat ik in het verleden had opgebouwd gaf daar eigenlijk een antwoord op. Wat als we voor een T kruispunt komen te staan? (Dat er geen T kruispunten

zouden bestaan is geen afdoend antwoord op die vraag.)

Het leven kan echter niet zijn in oneindig veel keuzes, het leven kan ook niet zijn in een totalitaire lotsbepaling. En hierin ligt het noodzakelijk bewijs. De vrije keuze bestaat tussen oneindig veel keuzes en geen keuze. Er is dus enige voorafbepaling, maar deze is niet van totalitaire aard. Hoewel dat dit bewijs niets zegt over hoe de vrije keuze werkt, is het wel een bewijs dat de vrijheid ergens moet bestaan.

LUST EN MORAAAL

Er is lust en onlust. Ik denk dat de vrije keuze en in het algemeen het leven zich richt op het genot vinden in de lusten van het leven en in het vermijden van onlust. Daarmee is de kous echter niet af. Lust is niet zuiver het vermeden van onlust en onlust is niet zuiver het niet hebben van lust. Er bestaat zoiets als het apathische midden of de stoïcijnse onverschilligheid dat tot de telos van de Stoa behoort. Maar daar sta ik niet achter, en wel om een heel specifieke reden. Daarover later meer.

De omgang van lust en onlust is iets waar de mens al op erg jong leeftijd mee aan de slag gaat en dat op die leeftijd een groot deel van zijn latere leven bepaalt. In de beginne is lust het invullen van levensnoodzakelijke noden en onlust het gebrek eraan. Dorst, honger, genegenheid. Deze basisnoden worden doorheen het leven echter gecultiveerd tot veel specifiekere voorkeuren en opgetild naar subjectief genot. Lust wordt een strevensdoel. De ontwikkelde lust kent echter heel wat beperkingen die een aanzet geven tot een moraal.

De eerste beperking is uiteraard verzadiging. Niet alleen stopt de honger wanneer ik voldoende heb gegeten, ook komt er een einde aan het kijken naar een mooi landschap waarbij ik ernaar verlang verder te wandelen om een ander landschap te aanschouwen of gewoon te wandelen. Verzadiging is eigenlijk een onlust. Dus elk genot is beperkt in de tijd.

Daarnaast heb ik niet één lust, maar veel lusten. Maar ook een eindig aantal lusten. Hoog, hoger, hoogst: de meester beperkt zich tot een aantal lusten, die hij cultiveert tot het hoogste. Een set van lusten waarmee hij in het leven staat. Tussen deze lusten ontstaat een hiërarchie. En vanuit die hiërarchie een ideaal leven. En vanuit dat ideaal een strevensdoel in het leven.

Maar de duidelijkste beperking is dat veel van mijn lusten in relatie staan tot andere mensen. Als ik mij op korte termijn wil bevredigen dan schaad ik vaak andere mensen. Maar deze mensen heb ik vaak ook nodig op lange termijn. Als het leven een spel is en ik speel vals om te winnen of ik speel alleen de spelletjes waarin ik altijd win, dan ga ik op den duur niemand meer vinden om mee te spelen. Dit is eigenlijk het verhaal van het egoïsme versus het individualisme. Een egoïst houdt alleen rekening met zichzelf; een individualist wenst een samenleving van evenwaardige individuen waarmee hij op lange termijn ook nog op goede voet staat. De eerste moet steeds nieuwe relaties aangaan die hij opgebruikt; de tweede heeft vaste relaties. Uiteindelijk haalt de reputatie van de egoïst hem in en komt hij alleen te staan, niet meer in staat mensen leeg te zuigen. De individualist krijgt ook een reputatie, maar hij trekt mensen aan, die met hem iets positiefs willen ervaren. (Collectivisme is voor veel egoïsten het spel waarin zij het vaakst denken te kunnen winnen, criminalisme is het andere spel; maar daarover meer in het politieke boek.) Het is vooral deze dynamiek die een moraal op de voorgrond zet. Hoewel uit de eerstgenoemde dynamieken de telos van mijn denken ontstaat.

Deze moraal heeft tot gevolg dat veel lusten afgezwakt moeten worden, langst de andere kant is dit weer een aanzet voor de subjectivering van deze lusten. Als het eten wordt opgezet met een pot patatten, een pot bloemkool en een pan worsten; dan wordt het eten eerlijk verdeeld. Dit zwakt het genot af, daar de worst lekkerder is dan de patat. Op zijn beurt bevordert dat echter de gezellige sfeer aan tafel, waardoor er bij een objectieve lust ook een subjectieve lust ontstaat: gezelligheid, genegenheid, etc.

Ook het uitstellen van lust is een goed voorbeeld. Terwijl ik dit stuk aan het schrijven ben begin ik goesting te krijgen om op café in Brussel te gaan. Ik sms'te een vriendin om te vragen of ze daar vanavond zou zijn, maar ze moest daar pas morgen zijn. Dus besluit ik om niet direct toe te geven aan mijn verlangen, maar om het cafébezoek uit te stellen tot morgen. Wetend dat de genegenheid die ik voor haar voel een meerwaarde zal brengen in mijn beleving.

GENOT EN VOLDOENING

Met lust is dus op zich niets verkeert. In tegendeel het is de basis van mijn moraal en telos. Toch kan het vreselijk misgaan, zoals in de westerse maatschappij vaak het geval is. Maar daarom moeten we niet het kind met het badwater weggooien, zoals de Stoïcijnen doen.

Lust geeft genot, maar dit genot leidt niet noodzakelijk tot voldoening. Speel ik bijvoorbeeld een leuk computerspel dan brengt het spel mij tijdens het spelen genot. Na het spel voel ik mij vaak niet beter, in tegendeel, ik voel mij leeggezogen. Als ik echter in het bos ga wandelen dan brengt het bos mij genot tijdens het bosbezoek en voel ik mij ook beter na de boswandeling. De ene lust geeft mij stres, de andere lust brengt mij tot rust.

Als ik mijn lust cultiveer en ik heb als bewust wezen de kans om de lusten te kiezen waarmee ik de rest van mijn leven ben opgezadeld, dan heb ik er toch alle belang bij om net die lusten te kiezen en te cultiveren die mij genot en voldoening geven. Toch zijn er veel mensen die deze simpele logica veronachtzamen. Dat is helaas niet verwonderlijk. Dezelfde tegenstelling geldt bij het beleven van hoge en lage cultuur. Met lage cultuur is op zich niets mis, maar enkel wanneer het als afleiding wordt gebruikt; wanneer men zich heeft verzadigd met hoge cultuur. Helaas zijn er veel mensen die de lage cultuur verheerlijken en de hoge cultuur verdacht maken. Ook dat is niet verwonderlijk.

Ik associeer lage cultuur met genot die geen voldoening brengt; naast eerdere associaties die ik heb vermeld (zoals tussen het product van een beroepsbeoefenaar en een meester in dat beroep; of tussen objectief en subjectief genot). Wanneer ik de lusten cultiveer die alleen maar genot geven zonder voldoening dan kom ik in een situatie waarbij ik het gebrek aan voldoening alleen maar kan compenseren met de lust dat alleen maar genot brengt. Ik word dus verplicht computerspelletjes te blijven spelen of films te blijven kijken. Het vuile aan onze maatschappij is dat dit soort van lust gecultiveerd wordt, dat ik door de reclamewereld waarmee het kapitalisme mij omgeeft telkens wordt aangezet om het soort van producten of belevingen te kopen dat mij enkel maar kortstondig genot geeft. Dat kan ook niet anders, zoals gezegd, het gat na de lust moet direct gevuld worden met een andere lust. En zo geraakt de mens in een carrousel die veel gelijkenissen vertoont met een drugsverslaving. Geen wonder dat drugs zo wijdverspreid is in de westerse samenleving: Sodom en Gomorrah, de stedeling, hedonisme. Het bingewatchen is een zeer goed voorbeeld van deze negatieve trend. Nochtans is het heil zeer simpel en heel dichtbij, en bovendien veel goedkoper. Cultiveer lust die naast genot ook voldoening geeft. Ontplug jezelf van de nu samenleving en ga in het bos wandelen.

Hoewel mijn heilzaam verhaal simpel is, zal een stedeling het moeilijk vinden om te ontstedelijken. De eerste boswandeling zal hem niets zeggen, er zullen te weinig prikkels zijn. Maar wanneer hij dit volhoudt zal hij langzamerhand zijn boswandelingen leren appreciëren. Uiteindelijk zal hij een lust cultiveren die hem wel voldoening geeft. Het is uiteraard veel eenvoudiger als hij van de eerste keer de juiste keuzes had gemaakt. Op die manier moest de cultivatie van de heilzame lust niet op een onnatuurlijke manier tot stand komen. Maar het kan dus wel op een onnatuurlijke manier tot stand komen. En dat is denk ik belangrijk om hier te vermelden. Genezing is mogelijk. Een gedoemde hoeft niet noodzakelijk permanent verloren te zijn. Maar helaas wordt de wijsgerige veronachtzaamd in onze maatschappij en daar hebben de criminalistische kapitalisten alle belang bij. Ik gebruik het woord criminalistisch omdat hun daden

moreel crimineel zijn, maar juridisch wel getolereerd worden.

Maar nogmaals, zodat men mij goed begrijpt. Dit boek schrijvend geeft mij genot en voldoening. Maar op een gegeven moment zal ik verzadigd zijn en moet ik een andere lust aanboren. Straks ga ik een boswandelingetje maken, maar vanavond ga ik wellicht een computerspel spelen. (Daar ik pas morgen op café ga.) Vanavond speel ik het computerspel om mij op een genotvolle manier af te leiden. Ik zeg geen neen tegen lage cultuur. Liever ging ik natuurlijk naar bed met mijn vrouw, maar helaas is er geen mijn vrouw. Het is pas wanneer dit computerspel mij zo zou inpalmen dat ik verhinderd wordt om nog langer te schrijven dat er een probleem ontstaat. Het is niet mogelijk en niet wenselijk om voortdurend op scherp te staan, dat impliceert wel dat de afgrond steeds dichtbij is. Soms spring ik er moedwillig in om mij te dwingen aan dit boek te schrijven.

Het is interessant hoe Nederlandstalige woorden zoals genot en voldoening in het volksgebruik over dezelfde kam worden geschoren, maar toch iets anders betekenen. Juist door daarover na te denken kwam ik tot deze tekst.

GENOT EN LICHAAM

Het meesterschap is de subjectivering van het vak. Schoonheid, elegantie, kwaliteit, de meester brengt subjectieve kwaliteiten in zijn beroep. Men zou dus kunnen zeggen dat de energie van het subjectieve naar het lichaam gaat. Het subjectieve geeft aan het object bepaalde kwaliteiten. De beroepsbeoefenaar die geen meester is kan alleen maar hopen dat het lichaam uit zichzelf kwaliteiten voortbrengt die hij er niet heeft ingebracht. Uit deze stelling komt een hiërarchie naar voren. Op de eerste plaats staat het subjectieve, daaronder het objectieve.

Er is een correlatie tussen de hogere die er niet in slaagt om subjectieve kwaliteiten toe te voegen aan het object en de hedonist die er niet in slaagt voldoening te vinden; en tussen de hoogste die het subjectieve kan toevoegen aan het objectieve en de cultivist die genot heeft gecultiveerd dat hem voldoening brengt.

Zo is de liefde een subjectieve lust dat het lichaam gebruikt om zich helemaal te kunnen uitdrukken door middel van intimiteit en seks. Daar tegenover staat liefdeloze seks, dat alleen maar lichamelijk genot oplevert. In het vorige hoofdstuk zagen we hoe verslaafden verslaafd zijn doordat hun genot niet tot voldoening leidt. Dit geldt uiteraard ook voor liefdeloze seks; waardoor bij hen die hieraan verslaafd zijn de indruk kan ontstaan van een meerwaarde, een voldoeningloos genot, maar waarbij ze het hoogste zijn vergeten. Dit is ook de reden waarom ik als vrijgezel niet moedwillig een liefdeloos seksleven opzoek, ook al is het 'toegestaan'. Ik wens de liefde in mijn leven, ik wil de liefde niet vergeten. En ik wens het liefdeloze leven ook niet te cultiveren. Wat niet wilt zeggen dat ik niet af en toe een misstap heb begaan; vaak in de hoop dat de liefde dan zou komen en er bij de ander een sprenkeltje van was. En met de liefde bedoel ik hier niet alleen verliefdheid, maar vooral een genegenheid waar een liefdesrelatie zou kunnen uit ontstaan. Al is het vaak verliefdheid die de genegenheid voorafgaat in liefdesrelaties. Het is juist die genegenheid of het gebrek daaraan dat een liefdesrelatie vruchtbaar of kapot maakt.

Er zijn lusten waar ik graag mee uitpak omdat het mensen inspireert. Er zijn echter andere lusten dat ik in het verborgene tracht te houden omdat ik weet dat het afstoot. Af en toe nodig ik eens mijn burens uit om naar de renovatievorderingen of kunst te kijken, ik weet dat ik daardoor een positieve uitstraling krijg in mijn buurt. De mensen weten dat ik met iets positiefs bezig ben of zo voelen ze dat toch aan. Ik heb echter een vriendin die helemaal ondergedompeld is in de wereld van het sadomasochisme. Het is iets dat weinig mensen over haar weten, omdat ze weet dat het iets is dat mensen helemaal niet zo positief vinden. En ook ik, die nochtans genegenheid voor haar voel heb het erg moeilijk met die lust van haar; zo moeilijk dat het dat is dat mij tegenhoudt om verder met haar te willen gaan. Deze lust dient om twee

redenen verborgen gehouden te worden. De fysieke pijn bij het sadomasochisme is een vorm van lichamelijk genot zonder subjectieve kwaliteiten. Van een heel andere orde is de vernedering en dominantie of het vernederd en gedomineerd willen worden in het sadomasochisme. Dat is subjectieve lust, maar een lust die vanuit de onpersoon komt. De onpersoon (dat ik uitvoerig bespreek in een later hoofdstuk) verhindert het groeien van de persoon. Niet alle subjectieve lusten zijn dus moreel goed. Er is zeer waarschijnlijk ook een correlatie tussen de hogere die er niet in slaagt te groeien tot het hoogste, de hedonist die op den duur vergeet wat voldoening echt is en het ego. In kunst, interieur en renoveren kan men daartegenover wel lusten ontwikkelen die tot de persoonlijke groei bijdragen en die een positieve uitstraling geven op de ander.

En zo ontstaat de moraal uit de lust door het natuurlijke streven van de mens zichzelf te verbeteren. Alleen zij die hun schouders laten hangen en de levensstrijd opgeven, de verliezers met andere woorden, verlagen zich tot immoraliteit. Maar uiteindelijk wint de moraal altijd omdat de verliezers verliezen en de strijders hun schouders onder morgen zetten. Soms kan de samenleving echter diep vallen eer de moraal terug de overhand neemt.

LUST EN TELOS

Anders dan de moraal dat algemeen geldend is en eigen aan alle levende wezens, zijn er vele telossen mogelijk. Mijn telos staat net als die van de Epicuristen positief tegenover de lust, de Stoa daarentegen zet zich er eerder tegen af, terwijl het Cynisme een telos is dat zich tegen het natuurlijk streven van de mens verzet om beter te doen dan de conditie waarin ze geboren worden. Soms is een telos in alle omstandigheden een leidraad voor het leven, andere keren bied een telos een samenleving die te ver in de één of andere richting doorbuigt van antwoord. Zo bied het Cynisme een antwoord aan een samenleving waar er te veel uiterlijke schijn, valsheid en achterkamertjespolitiek heerst; terwijl als deze condities weg zijn gevallen het Cynisme zijn leidraad verliest, daar het Cynisme eerder een tegencultuur is dan een strevensdoel. De Epicuristen en de Stoïcijnen hebben dat wel en ook ik tracht met mijn telos een strevensdoel te formuleren dat los staat van hoe de samenleving er uit ziet. En daarin ligt het belang van buiten de academische wereld te werken. Een telos dat ontstaat uit de rede en de evaring zet zich meer buiten de tijd, daar de menselijke conditie nu ook weer niet zo drastisch veranderd, terwijl men als academicus meer de wereld zoals ze vandaag wordt gepercipieerd van antwoord moet dienen.

De telos die ik voorsta is dat ik een set van lusten cultiveert die de eeuwigheid kan weerstaan. Of met andere woorden lusten die ik over en over kan beleven zonder dat ze hun aantrekkingskracht verliezen. Natuurlijk blijft de dynamiek van de verzadiging gelden, maar daar kom ik in het volgende hoofdstuk op terug. En er is sprake van een set van lusten; als ik echte waarde wil geven aan de lust, moet ik er ook tijd en energie in steken. Op die manier moet ik mij beperken tot een beperkt aantal lusten, die echt door en door kunnen gecultiveerd worden. Hoe dat ik cultiveer? Door te doen, te ervaren, erover te lezen, die lusten te manifesteren. Mijzelf over te leveren aan die lusten. Het is dan ook zaak om mij niet over te geven aan de lusten waar ik eigenlijk niet achter sta, zoals de lusten die geen voldoening geven, want de lusten die ik cultiveer wordt ik. Ik kan mij daar niet zo gemakkelijk meer van losmaken, ze worden inherent deel van mijn persoon, ze worden mijn persoonlijkheid.

Iedere mens heeft een verschillende achtergrond en ontwikkeld verschillende interesses en dus heb ik andere lusten die ik cultiveerde en verder wil cultiveren dan andere mensen. Hieronder wens ik mijn set lusten weer te geven die mijn persoon maken. Daarbuiten zullen er nog wel meer lusten zijn waar ik mij minder van bewust ben en daarnaast zijn er andere lusten die ik niet wens te cultiveren, maar die soms wel een deel uitmaken in mijn leven. De set lusten hier weergegeven zijn dus een ietwat positief beeld van mezelf, maar daar gaat het dan ook om in het leven.

- Wanderlust: Wandelen bestaat uit twee aspecten, het sportieve aspect en het genieten van de

omgeving. Voor de wanderer primeert het genieten, maar anders dan de wandelaar die vaak veel belopen paden gaat gedraagt de wanderer zich meer als een verkenner van het landschap. Hij is de flaneur van het platteland, maar anders dan de flaneur deinst hij niet terug voor de ontbering of de teistering die gepaard gaat met zijn verkenningstochten in de natuur. De wanderer is op zoek naar natuurbeleving, een gevoel van thuishoren en sublieme landschappen.

- Breugel: Als wanderer heb ik ook een aantal subgenres ontwikkeld die op hun eigen benen kwamen te staan. Terwijl de diepste beleving van de wanderer zich toch eerder in de wildernis afspeelt die niet zo aanwezig is in het Vlaanderen van de 21ste eeuw, kan ik mijn lusten dichterbij huis botvieren op pittoreske hoevetjes, bruggetjes, pleintjes en andere Breugeliaanse bouwsels die bij voorkeur enigszins in een staat van verval verkeren. Ook oude grasvelden en boomgaarden, liefst in een bocagelandschap afgewisseld met bosjes of moerassen kan mij erg aanspreken. Maar ook een haardvuur en in het algemeen een huishouden waar de afstand tot de natuur zo klein mogelijk is hoort hier thuis.
- Gotiek: De subcultuur van de gotiek heeft mijn hart altijd verwarmt. Vandaag vult het meer mijn stadsleven wanneer ik als flaneur door de Brusselse straatjes wandel en de mooie gevels bewonder, al komt het ook terug in mijn burchtromantiek tijdens het wandelen. Maar de meeste gotiekenergie steek ik in de renovatie van mijn huis en gaat naar de invloed van de gotiek in mijn kunstesthetiek. Al moet ik de muziek waar ik naar luister en de gotische vrouwelijke schoonheid toch ook vermelden.
- Kameraadschap: Terwijl ik toch altijd een redelijke sociale cirkel heb gehad, vroeger in Leuven, vandaag in Brussel, tracht ik mij ook te omgeven met goeie vrienden en vriendinnen en hecht ik veel belang aan loyaliteit en respect. Wat ze denken of doen maakt mij niet veel uit, maar dat we samen een goeie tijd kunnen beleven vindt ik veel belangrijker.
- Liefdesrelatie: In een kameraadschapsverhouding voel ik mij nog steeds alleen. Het is een verbond van individuen. In een liefdesrelatie verschuift die verhouding meer naar twee mensen die één worden en valt het gevoel van eenzaamheid weg die naast het verbond nog steeds aanwezig kan zijn. Tijdens de intimiteit, waar seks een onderdeel van kan zijn, komt die eenheid het meest tot uiting. Daarnaast is het voor mij gewoon ook belangrijk dat er iemand is die mij op de eerste plaats stelt. De warmte die alleen een lief kan geven en het gevoel van samen sterk te staan tegen de wereld trekt mij in het bijzonder aan.
- Fysieke gewaarwording: Hoewel ik niet wandel voor de sport is de fysieke inspanning die geleverd wordt tijdens het wandelen natuurlijk ook aangenaam. Elke dag moet ik mijn benen kunnen strekken en zoek ik de buitenlucht op. Ook het aanraken van elkaar of de seksuele contacten horen bij de fysieke gewaarwording.
- Creatie: Eén van de redenen waarom ik kunst blijf maken ondanks dat ik niet succesvol ben is omdat ik de drang in mij voel om iets te scheppen. Afwisselend schep ik iets materieels en iets ontwerpmatig of muzikaal. De nood aan creatie komt altijd terug en wanneer ik het uitstel is het alsof er zich water achter een dam opstapelt tot de druk te groot wordt.
- Creativiteit: Naast creatie heb ik ook nood aan iets te scheppen dat origineel is of iets te bedenken dat als creatief kan worden omschreven, zoals dit boek. Vaak gebruik ik de methode van vergelijken, combineren en het in overeenstemming brengen. Daarnaast vindt ik het oplossen van concrete problemen en menselijke of levensbeschouwelijke vraagstukken ook leuk.
- Inzicht: Het creatieve proces leidt soms tot aha momenten. Deze momenten vindt ik heel bijzonder en opwindend. Het is een van de redenen waarom ik blijf schrijven, filosoferen en luister naar wat andere mensen te zeggen hebben. Ook al veranderd er niet heel veel meer aan mijn filosofisch kader.
- Hoger bewustzijn: Schrijven, discussiëren en een stelling verkondigen brengt mij in een soort van hoger bewustzijn waarbij ik in staat ben meerdere gedachten te zien en daar een geheel van maak en dat ook nog eens kan brengen. Ik kan daar echter ook uit vallen en zo de rode draad verliezen in een gesprek of tijdens het schrijven. Schrijven is een bezigheid die mij voldoening geeft, maar discussiëren geeft vaak een wrange nasmaak omdat het veel gemakkelijker is een stelling af te breken dan er een op te bouwen. Los van het feit of dat de stelling logisch in elkaar zit of niet.

- Melancholische muziek beluisteren: Bijna vergeten, maar het beluisteren van muziek speelt een belangrijke rol in mijn leven. Muziek helpt mij om stress kwijt te raken, om mij te kunnen concentreren bij het lezen of schrijven, maar vooral helpt het mij om een bepaalde sfeer te voelen. Van 'leuke' muziek hou ik helemaal niet, daar voel ik mij eerder slecht door. Mijn liefde voor melancholische muziek maakt deel uit van de duistere Romantiek, waarin schoonheid in de duisternis zijn partner vindt. Al moet ik zeggen dat ik in een ideale omgeving vaak geen muziek nodig heb.

Er komen hier eigenlijk twee categorieën lusten in voor. Er is een nood en er is een subject. De lust Breugel is subject van de nood esthetische ervaring. Maar omdat de esthetische ervaring zo belangrijk is in mijn leven en dusdanig gecultiveerd benoem ik hier het subject i.p.v. de nood. Anders is het bij het hoger bewustzijn waarvan het subject ondermeer schrijven is. Hier is het subject minder belangrijk dan de nood. Niet het schrijven is op zichzelf belangrijk, wel de daarmee gepaard gaande creatie. Terwijl het subject van Breugel, de sublieme wildernis of een gotische ruimte belangrijker is dan de op zichzelf staande esthetische ervaring.

Ik hoop dat ik daarmee een beetje kon duiden wat ik onder te cultiveren lusten versta. Maar zoals ik zij, de te cultiveren lusten kunnen voor iedereen anders zijn. Er zijn uiteraard nog heel wat andere lusten die een minder grote rol spelen, zoals inspiratie door bijvoorbeeld een film of gebouw, maar dat ik niet diepgaand wens te cultiveren om antiacademische redenen. Andere lusten zoals het maken van muziek, dat mij nochtans wel erg interesseert, doe ik niet omdat ik dan te weinig tijd vrij kan maken voor de beeldende kunsten. Soms moet een mens kiezen. Liever één vogel in de hand, dan tien in de lucht.

EEUWIGE WEDERKEER

Nu kom ik tot het eigenlijke doel, tot de vooropgesteld horizon van mijn telos. De eeuwige wederkeer van het gelijke is een concept van Nietzsche waarin hij onder het mom van een vraag stelt dat het geleefde leven eeuwig terugkeert en herbeleefd wordt, met al zijn tragiek en geluk. Zoals de cyclus van de natuur waar alles sterft en terug tot bloei komt. Wil ik dat? De academici hebben dit echter veel te letterlijk opgevat naar mijn mening, alsof Nietzsche het noodzakelijkerwijs over het hele leven had, van geboorte tot de dood. Nietzsche schreef heel gevat en metaforisch. Ik denk vaak dat men in bepaalde opzichten zelf een beetje outcast moet zijn om hem echt te begrijpen. Maar of mijn interpretatie nu de juiste is of niet doet eigenlijk niet ter zake. Ik gebruik de term van de eeuwige wederkeer in mijn eigen concept. Waarom dan geen nieuwe term geven om verwarring te voorkomen? Ten eerste wil ik Nietzsche eer aan doen. Ten tweede is mijn concept wel degelijk een mogelijk juiste interpretatie. Ten derde zijn er nog vele andere raakvlakken met de strijd die Nietzsche/Zarathustra voert in mijn werk en leven. Ja, ik heb Zarathustra altijd gelezen als het alter ego van Nietzsche.

Mijn eeuwige wederkeer ligt in de set van lusten, die wanneer ze zich eenmaal hebben vastgeklonken aan de persoon, eeuwig wederkeren door te bloeien en te sterven. En vooral dat laatste is een cruciaal onderdeel van mijn telos. Nadat de mens doorheen zijn leven gegroeid is naar zijn set van lusten is hij pas geworden. Eenmaal dat hij is bestaat het leven uit een eeuwige herhaling van hetzelfde. Met andere woorden van een eeuwige wederkeer van dezelfde lusten, die keer op keer zich op een andere manier manifesteren, maar hetzelfde genot oproepen in de persoon. Wanneer de wanderer wandelt doorheen het landschap ziet hij telkens een andere uitzicht, maar ervaart hetzelfde genot. De persoon is afgewerkt. De lusten staan vast. Er is geen groeien meer, alleen maar eeuwig bewegen.

Maar er is ook de eeuwige tragedie. Na het genot komt de verzadiging. Na de creatie de desinteresse. Schoonheid verbleekt. Het sublieme vervaagt. Na vreugde komt neerslachtigheid. Na de verwachting de desillusie. Ook dat is een onderdeel van de eeuwige wederkeer der lusten. Het leven is even donker dan het licht is. De wanderer kan niet eeuwig een landschap aanschouwen. Het uitzicht verbleekt en hij moet verder trekken in de hoop een minstens evenwaardig landschap tegen te komen. Maar uiteindelijk is hij

het wanderen zelf ook beu, hij is verzadigd. Gelukkig heeft de wanderer ook nog negen andere lusten, die hij thuis kan beleven. Maar uiteindelijk verbleken ook deze lusten en komt er een periode van neerslachtigheid waarin hij door een donker dal gaat eer de zin voor het leven en de manifestatiedrang vanzelf terug komt. Na regen komt zonneschijn en dan terug regen en dan terug zonneschijn, enzovoort. Dus ja, Nietzsches vraag is terecht. Wil ik zo een leven *Überhaupt* wel? Er is een zeker heroïsme voor nodig om deze telos te verkiezen boven een gemakkelijkere.

Een kunstenaar die op een waardige manier met zijn werk bezig is begrijpt heel goed wat de eeuwige wederkeer betekend. In het creatieve proces is er veel verwachting, creativiteit, aha momenten, etc. Nadat het creatieve proces zichzelf heeft weten te manifesteren komt er misschien heel eventjes een moment van verwondering, alvorens het kunstwerk gewoon een kunstwerk wordt waarvan men de kwaliteiten nog wel kan appreciëren, maar de betovering weg is. Daarna komt er een lege periode waarin de kunstenaar tijd nodig heeft om het kunstwerk te begraven. Deze periode wordt opgevolgd door een periode waarin er nieuwe ideeën opborrelen, maar zonder dat er iets concreets mee valt te doen. Pas als er zich ideeën aan elkaar vast klinken kan het creatieve proces weer op volle toeren draaien, waarbij er dan naar de eindfase terug een kunstwerk tot stand kan komen. Althans zo gaat het bij mij. Ik vind mezelf meestal heruit, maar dat zijn ook de lusten die ik prefereer. Uiteindelijk heb ik het volgende beeld van de eeuwige wederkeer: Ik wander doorheen het landschap. Op een mooie plek bouw ik een sculptuurachtig gebouw. Daarna wander ik weer verder. Het gebouw wordt een ruïne, het verval. Vele landschappen verder maak ik opnieuw een sculptuurachtig gebouw, maar dan met andere vormen of materialen. Ooit keer ik terug naar een van mijn gebouwen. Om te genieten van de ruïne of om de ruïne te herscheppen tot iets nieuws. En zo kabbelt het leven voort.

De eeuwige wederkeer bestaat dus uit twee componenten: de opgang en de neergang. Vanuit een bepaalde opvatting zou men kunnen denken dat deze twee componenten evenwaardig zijn en dat de focus op destructie verantwoord kan worden, maar dat is niet zo. De focus ligt op de lust, de neergang is louter een gevolgtrekking dat men er helaas moet bijnemen. In die zin is het strevensdoel niet de eeuwige wederkeer, maar wel zelfrealisatie of de persoon letterlijk manifesteren in de realiteit. Van de subjectieve lust naar het lichaam. Zou de focus op de neergang liggen dan zou er geen zelfrealisatie zijn, dan kan er geen gevolg worden gegeven aan een gecultiveerde lust; ook al wekt destructie genot op.

Er is dus geen utopie, geen vervolmaking van het leven of van de lust. Toch wilt dit niet zeggen dat ik op mijn lauweren mach rusten. Want juist in het streven naar het hoogste vind ik voldoening. De bestemming zet mij aan te reizen, maar in de reis vind ik mijn bestemming. Bovendien maak ik zo samen met gelijkgezinden een betere wereld, ook al komt de vervolmaking van die betere wereld nooit tot stand. Telos en moraal zijn hier één. De moraal komt natuurlijk tot stand in het leven, net zoals de telos.

DUISTERE ROMANTIEK

Het gevolg van mijn telos is dat er wel een appreciatie komt voor het verval. Waarom vindt ik ruïnes zo mooi, waarom ben ik zo tuk op oude vervallen dorpjes, waarom apprecieer ik de melancholie van de teloorgang? Is het een residu van mijn lijden? Van het besef dat er geen veilig nest meer is? Van een realiteitsbesef?

En zo werd de ruïne langzaam geïncorporeerd in mijn werk. Naast visie en lust maakt verval en duisternis deel uit van mijn kunst. Scheepswrak, gebroken fles, schaduwgang. Ik probeer schoonheid met duisternis te combineren. Wat natuurlijk ook in de gotische subcultuur gedaan wordt, maar beide gaan hand in hand. Alles hangt aaneen. Het positieve verhaal is dat elk werk inspiratie is voor het volgende. De ruïne wordt gerecycleerd. Het is een manier van cultivatie, waardoor mijn werk kan blijven verdiepen en uitdeinen. Elke nieuwe vorm brengt immers meer nuance aan het narratief.

LUST EN RUST

Het laatste onderdeel van mijn telos is tot rust komen in de eeuwige wederkeer. Ik weet dat na de opgang de neergang volgt. Maar ik weet ook dat na de neergang er vroeg of laat weer een opgang komt. Na regen komt zonneschijn. Uiteindelijk houdt alle telos een soort van berusting in. De berusting en de daarmee gepaard gaande zielsrust houdt in mijn telos in dat ik de neergang erken en herken en daarmee leer leven zonder dat ik word neergesabeld door de zware emoties die daarmee gepaard kunnen gaan. Ik trek het mij niet meer aan. Ik zie het en kijk ernaar, terwijl ik in de tijd dat erover heen gaat de rust opzoek i.p.v. het genot tevergeefs terug tracht op te wekken of zo lang mogelijk te rekken.

Anders dan de Stoa, die de opgang en neergang van de lust helemaal tracht te vermijden door de gulden middenweg van onverschilligheid te bewandelen, wacht ik aan de kant van de weg met de rug op de grond en de ogen naar de hemel gericht tot ik op de kar van de lust kan springen wanneer die voorbij trekt. Onverschillig voor de afwezigheid van genot. Afwachtend, passief, vermijdend, tot mijn lust weer levensvatbaar wordt.

Ook al zal het sombere gevoel van de neergang of de frustratie van de inspiratieloosheid steeds een klein beetje aanwezig zijn; uiteindelijk wordt de eeuwige wederkeer geen tweestrijd meer tussen opgang en neergang, maar tussen lust en rust.

De held realiseert zichzelf, overwint zichzelf en is uiteindelijk in staat de eeuwigheid te trotseren als uniek persoon.

LUST EN LOT

In staat zijn de eeuwigheid te trotseren dat is de echte levensdoelstelling. Los van het feit of het eeuwige leven bestaat of niet, dat moet het streven zijn. Of men dat doet via de hier beschreven telos of een andere telos dat maakt mij niet uit. Maar ik denk dat een immoreel persoon en een onnatuurlijk leven niet in staat is de eeuwigheid te trotseren. Ofwel vinden deze mensen door vallen en opstaan de juiste weg, ofwel kwijnen ze op lange termijn weg, ook al konden ze kortstondig schitteren.

De nood scheidt in grote mate mijn lot. Het onderbewustzijn dat ik van mijn ouders en familie heb geërfd en de omgeving waarin ik opgegroeid ben bepalen al op zeer jonge leeftijd welke lusten tot ontwikkeling zullen komen. Ik ben geen onbeschreven blad, ik ben het erfgoed van mijn voorouders. In mij leven zij voort, met al hun negatieve en positieve eigenschappen. Immorele personen en onnatuurlijke systemen trachten voor hun eigen kortstondig gewin mij voor te houden dat de verbintenis met mijn voorouders nauwelijks invloed heeft op wie ik ben of wie ik kan zijn. Dat er buiten wat lichamelijke kenmerken geen fundamenteel verschil is tussen een Afrikaan, een Aziat of een Europeaan, maar dat ik een onbeschreven blad ben die het in dit leven waar kan maken. Het waar maken resulteert op de een of andere manier altijd in het onderdeel worden van het systeem door zelf immorele of onnatuurlijke kenmerken over te nemen en een ideologisch (m.a.w. geïndoctrineerd) denken te ontwikkelen, die anderen wederom aanzet om mee in het systeem te stappen. Maar hier kom ik gevaarlijk dichtbij het politieke boek dat ik hierna pas wil neerpennen. Wat hier van belang is is dat mijn lot iets is dat ik moet omarmen om niet op lange termijn, zoals de immorele personen en onnatuurlijke systemen, weg te kwijnen. Mijn lotsbestemming brengt mij het goede leven of met andere woorden het leven dat de eeuwigheid kan trotseren. Maar dan mag ik mij niet laten misleiden door zij die geen wijsheid begeren.

De vrijheid in mijn lot komt tot stand in de doorgedreven cultivatie van mijn lusten. Uiteindelijk wordt het zo genuanceerd en rijk en zo uniek dat de lust het lot overstijgt.

ONLUST

De samenleving kan zo georganiseerd zijn dat het weinig ruimte laat om de manifestatie van de persoonlijkheid toe te laten. Wanneer dit het geval is kan de eeuwige wederkeer niet in werking treden. De lust van het scheppen kan niet ervaren worden, noch de door rust te overwinnen lusteloosheid dat na de schepping komt. Als regelmatig werkloze afgewisseld met laagbetaalde jobs kan ik daarover meespreken. Ik ben niet erg vetgemest geweest. Daardoor moest ik alles beperkt houden door het maken van kleine en budgettaire kunstwerken en het ondernemen van goedkope en weinig luxueuze reizen. Deze situatie is in de loop der jaren eerder verslechterd dan verbeterd, maar omgekeerd laat ik er mij emotioneel minder door ondergraven. Al ontstaat er een permanente onlust die mij een zekere mate van stres bezorgt. Mijn geestelijke rijkdom is ondertussen veel groter dan hetgeen ik momenteel kan manifesteren.

Ongeacht of ik nu arm of rijk ben, vanuit een zeker perspectief heb ik deze permanente onlust aan mezelf te danken. En dat is het punt dat ik in dit hoofdstuk wens aan te kaarten. Door zo doorgedreven lustvoorkeuren te ontwikkelen ontstaat er een situatie waarbij het steeds moeilijker wordt om deze lust daadwerkelijk te manifesteren en ernaar te leven. Als daarbovenop de samenleving ook nog eens tegenwerkt maak ik het mezelf nog moeilijker. Maar wat is het alternatief? Moet ik de kudde volgen en de door de egoïsten aangereikte voldoeningloze lusten kopen? Nee, nog liever ga ik dood van de stres dan een vulgaire slaaf te worden van hun systemen. Daarbovenop is het leven maar juist een avontuur als ik de dingen die ik verlang net niet gemakkelijk krijgen kan. Ik weet dat ik in dit leven niet alles kan realiseren wat ik in petto heb. Maar liever tracht ik daar een klein deel van te manifesteren, dan de strijd op te geven en mij te laten gaan in Sodom en Gomorrah, zoals zovelen tegenwoordig doen.

En ja, het antwoord is ja, elke mens die de telos leeft die ik hier vooropstel zal in deze frictie leven, ongeacht in welke samenleving hij leeft. De persoonlijke rijkdom zal altijd groter zijn dan hetgeen gemanifesteerd kan worden. Er zal dus altijd dat ongemak zijn. Maar een klein beetje succes kan al veel stres wegnemen. En voor wie dat niet genoeg is, die moet eerder eens diep naar zichzelf kijken. Als er echter ook geen klein beetje succes toegelaten is dan is er werkelijk iets verkeerd met de samenleving. Al is het kleinschalig, het wiel moet in gang kunnen gezet worden.

Het maakt trouwens deel uit van het verrijgingsproces dat er altijd meer is dan er te realiseren valt. Zou de verrijking beperkt zijn in keuze tot hetgeen ik op dat moment kan manifesteren, dan kan ik moeilijk van veel rijkdom spreken. Bovendien heb ik een heel leven voor mij; het hoeft niet allemaal onmiddellijk tot stand te komen. Zolang het wiel niet te lang stil staat; want dan gaat de lustenloosheid van het wiel over in de permanente onlust van de stilstand.

UITDEINEND LEVEN, IK MANIFESTEER

Ik heb reeds geschreven dat het leven eeuwig uitdeint tussen het eindige en het oneindige. Ik heb ook geschreven dat het leven niet iets is dat als een goddelijke entiteit boven mij hangt, maar dat de mens dat leven is op een zeer individuele manier. Ik ben het goddelijke en levende wezen die verantwoordelijk is om het leven mogelijk te maken door het te doen groeien en bloeien.

In mijn natuurlijke zoektocht om te ontsnappen uit de miserabele toestand dat het mens zijn betekend kom ik op een natuurlijke manier op het pad der lusten. De noden worden gecultiveerd tot lusten in mijn zoektocht naar genot en voldoening en in het vermijden van onlust. Het is hier, in de ontwikkeling van de lusten en in het manifesteren van de lusten in de realiteit dat het leven letterlijk groeit en bloeit en letterlijk uitdeint, zowel in de wereld als in het geheugen.

Eerst kwam ik als nieuwe entiteit in het leven. Ik werd geboren uit levende ouders, die op hun beurt

geboren werden uit levende voorouders. Daarna groeide en bloeide ik tot ik zelf in staat was ouder te worden. Letterlijk door op mijn beurt een kind te verwekken, figuurlijk door mijn directe invloed op de kinderen en volwassenen in mijn omgeving en door mijn indirecte invloed via mijn kunst en mijn schrijven. Tenslotte ketende mijn lot zich aan de eeuwige wederkeer. Aan het groeien kwam een einde, maar ik bleef bewegen van de ene manifestatie naar de andere, van de lust naar de rust naar de lust.

Het leven kan alleen zijn als het constant uitdeint. Met elke gedachte, elke manifestatie, elke droom, elke beweging deint het leven uit. Elke manifestatie brengt het oneindige tot een einde, maar de opeenvolging van manifestaties maakt het einde oneindig. Niet de opeenvolging doet het leven uitdeinen, maar wel dat de zich opeenstapelende manifestaties steeds nieuwe vruchten afwerpen, waarin het leven opnieuw begint. Dat garandeert de opeenvolging. De cultivatie van de lusten is in dat opzicht een symbolische representatie van dat levensproces.

ZIN VAN HET LEVEN

Wat is de zin van het leven? In een eerste beschouwing is deze vraag in mijn filosofie onzinnig, omdat er geen 'het leven' is dat zich buiten de levende wezens afspeelt. De juiste vraag is: Wat is de zin van mijn leven als levend wezen? Dat hangt af van de hiërarchie tussen mijn en leven. Acht ik mezelf ondergeschikt aan mijn leven, zie ik mezelf met andere woorden hoofdzakelijk als een vehikel van het leven, dan heeft mijn leven zin omdat ik het leven doe overleven en het leven doe leven. Acht ik echter het leven ondergeschikt aan mezelf dan is de vraagstelling nog minder van belang, want dan ontwikkel ik mezelf waardoor ik leef en het leven doe overleven. Alleen zij die zich ondergeschikt achten aan de dood hebben geen zin in het leven.

Persoonlijk voel ik mij langst de ene kant ondergeschikt aan het vehikel dat ik ben voor het leven. Ik ben immers maar een nietige pupil tegenover de enormiteit van de oneindige tijd waarin het leven wordt doorgegeven van mens tot mens en van wezen tot wezen. Mijn angsten, depressies, zorgen en zelfs mijn geluk zijn nauwelijks van belang tegenover mijn taak om het leven te leven en over te hevelen naar de volgende generaties. Langst de andere kant ben ik wel de belangrijkste persoon in mijn leven, ik leef in het nu hoofdzakelijk voor mezelf. Maar daardoor leef ik juist en geef ik leven.

Maar op een ander manier is de vraag naar de zin van het leven ook onzinnig. Is de zin van het leven ook geen gevoel? Wanneer ik een diepe voldoening ervaar dan heeft het leven immers zin naar mijn gevoel. Dat zinsgevoel kwijnt weg wanneer ik mij niet goed voel. Wanneer ik mij goed voel is de vraag naar de zin van het leven een filosofisch spel. Pas wanneer ik mij slecht in mijn vel voel wordt de vraag existentieel en tormenteert ze mij. Dus wederom is daar de eeuwige wederkeer. Waarbij het erop aankomt de rust te vinden wanneer het tormenterende de kop op steekt. Het antwoord op de vraag hoeft dus niet gegeven te worden, de vraag dient uitgesteld te worden tot ze overbodig is. De zin van mijn leven wordt bij tijd en wijle door mezelf geschapen.

Een kanttekening bij deze gedachten. Van lust naar rust: de wetenschap dat achter de onlust de lust terug zal keren brengt mij tot rust. Deze wetenschap is echter niet logisch, niets vertelt mij op het moment van de onlust dat er beterschap op komst is; alleen de ervaring leert mij dat, ik heb het immers al zo veel meegemaakt. Mijn filosofie is dus niet altijd logisch, maar gebaseerd op vertrouwen in mezelf. Zeer herkenbaar bij iemand die regelmatig met depressies te kampen heeft: degene die zelfmoord tracht te plegen luisterde te veel naar de logica van de onlust. Maar het leven is, zoals blijkt, niet altijd logisch.

VRIJHEID IN COMPLEXITEIT

Wanneer mijn ik tot stand kwam waren mijn noden heel simpel: eten, ontlasten, nabijheid, slapen... De wil van deze nood is dan heel rudimentair en de vrijheid onbestaand. Doorheen het leven worden de noden

echter omgezet in lusten, waarbij de noden steeds meer inhoud krijgen. Eten wordt hoge cultuur, ontlasten wordt lage cultuur, nabijheid intimiteit en slapen inzicht: de cultivering van de lusten. Op den duur worden de lusten zo beladen met inhoud dat het een complexiteit krijgt waarbij het noodzakelijke nog enkel bevel geeft om de lust invulling te geven, maar waarbij de inhoud van de invulling eerder eender is dan noodzakelijk. In deze gecultiveerde toestand aangekomen ontstaat de vrijheid. Vrijheid is eenderheid veroorzaakt door complexiteit. Vrijheid is dus iets dat ontstaat in het wordingsproces van de mens.

Hetzelfde geldt met de waarheid die rudimentair is, bestaande uit zeven axioma's. Maar wanneer die waarheden net zoals de lusten steeds meer invulling krijgen worden ze eender en dus onwaar. Waarheid resonanceert met eindigheid, onwaarheid met oneindigheid. Het leven groeit van het eindige naar het oneindige. Daarin ontstaat de vrijheid.

In eenderheid krijgt de persoon waardigheid, in doelgerichtheid is alleen zijn leven van tel. Wanneer het individu kleur bekent geeft hij het leven kleur. Zijn volmaakte eenderheid werpt een lange schaduw over zijn rudimentaire noodzakelijke verleden.

LIEFDE, INZICHT, VERLIES, AUTHENTICITEIT

Mijn leven ging gepaard met een zekere dialectiek. Om mezelf te verwarmen moest ik iets verbranden. Zoals eerder geschreven bewegen alle levende wezens zich als een helix naar de toekomst. Elke cirkel van de helix doorloopt vier fasen die telkenmale opnieuw herhaalt worden. De pingpong in de eeuwige wederkeer is dezelfde evolutie vanuit een andere invalshoek bekeken. En zo zijn er wel meerdere invalshoeken te maken. Deze cirkel wordt de kernstelling in mijn derde boek over kunst. Het is een cirkel die in het kleine en het grote voorkomt en in alles aanwezig is. In dit hoofdstuk staat de invalshoek in verband met de methode die ik gebruik om te groeien. Maar voor ik daarin duik zal ik bij wijze van introductie een vergelijkende stelling naar voren schuiven om het belang van de praktische methode op een indirecte manier te duiden. Dat is een strategie op zich om de intensiteit te verhogen; ik pas ze ook toe in mijn kunsten: een soort van tautologie van onderwerpen, die hetzelfde zijn, maar toch anders en daardoor een innerlijke narratief op gang brengen; zonder de vinger op de wonde te leggen.

Verliefdheid begint met positieve projectie. Men ziet in een ander iets strevenswaardig. Wanneer dit wederzijds is (in het beste geval) kan er een relatie ontstaan. Gedurende de eerste maanden, afhankelijk van de intensiteit van de relatie en de personen, houdt het droombeeld stand. Na een zekere tijd ontstaan er echter barsten in de perfectie en zal het droombeeld uit elkaar vallen. De liefde kan omslaan in haat, in negatieve projectie. De relatie kan dan ten einde lopen. Het kan echter ook zijn dat zij, volwassen geworden, de dynamiek van de liefde kennen. Zij weten dat de verliefdheid iets tijdelijks is dat komt en gaat, maar dus ook weer kan opflakkeren in toekomstige tijden. Wanneer er voldoende genegenheid tussen hen is ontstaan zullen zij bij elkaar blijven.

Een kind neemt de wereld in zich op. Eventueel maakt het zich los van de ouders door andere werelden in zich op te nemen. Het beseft niet dat het zichzelf ondergeschikt maakt aan wat anderen hem opdringen, het beseft niet dat het zijn energie meer dan in zichzelf in anderen steekt. Het kind wordt volwassen wanneer het tot dat inzicht komt, wanneer het ontwaakt. De volwassene steekt zijn energie in het ontmaskeren van de werelden die hem opgedrongen werd. Dat maakt hem echter geen wijze, daar zijn energie nog steeds niet naar hem gaat. Pas als hij tot dat besef komt wordt de volwassene echt wakker.

In beide narratieven verliest het individu iets: de verliefdheid, de projecties, een houvast, een geloof; maar er wordt ook iets nieuws geboren: genegenheid, samen zijn zonder barrières, een nieuw begin, een eigen wereldbeeld. De naïviteit gaat verloren, soms ook de aanlokkelijke strijd; in de plaats daarvan

komt de harde realiteit met haar verantwoordelijkheid en melancholie over het verlies van de zuivere wereld. Maar uiteindelijk, voor zij die doorzetten, komt het echte scheppen en met het scheppen de positieve invloed van de vrijheid. Een nieuw vuur wordt ontstoken. En ja, velen beweren dat het beter is niet te ontwaken, dat het de chaos niet waard is, dat alles toch hetzelfde is. Er lopen vele valse profeten rond. Er zijn zij die mij onder de knoet wensen te houden en er zijn zij die mij met liefde het pad naar de vrijheid wijzen, goed wetend dat het niet de gemakkelijkste weg is. Eigengereidheid en onderdrukking (collectivisme) versus genegenheid en vrijheid (individualisme). Krachten die mij belemmeren te groeien representeren de dood, krachten die mij aansporen te groeien representeren het leven. Men kan echter niet leven zonder te doden. Maar doden zonder te leven is de ware zonde.

Er bestaan zelfs rituelen in mijn cultuur die deze overgang duiden. Kinderen worden in mijn cultuur wijsgemaakt dat er een heilige man bestaat met zijn zwarte pieten, die de kinderen cadeautjes brengt of straft wanneer ze stout zijn geweest. Op een bepaalde leeftijd gaan de kinderen aan dat verhaal beginnen twijfelen en vragen de ouders uiteindelijk naar de waarheid. Op dat moment hebben zij de rite vervolmaakt. Deze belangrijke rite laat kinderen zien dat ze niet alles voor waar moeten aannemen, maar dat ze daar tegenover naar hun eigen waarheid op zoek moeten gaan; zoals ze ook doen tijdens het proces van het twijfelen. (Blijkt dat dit ritueel veel kinderen aanspoort om ook niet meer in God te geloven.) Telkens men iemand iets wijsmaakt, maakt men hem wijzer.

ONPERSOON EN SCHOONHEID

De projecties zijn in de klassieke benadering een compensatiestrategie, waarbij negatieve eigenschappen van het zelf worden herkend in het gedrag van andere personen of waarbij de ander als vervanging dient voor de eigen tekortkomingen. In mijn interpretatie is dat ook zo. Maar ik voeg er ook een tweede luik aan toe. De klassieke benadering noem ik negatieve projectie, omdat het negatieve eigenschappen uit het zelf compenseert. Het tweede luik is de positieve projectie, wat ik in het vorige hoofdstuk trachtte te duiden.

De persona is in de klassieke benadering de façade dat als compensatie aan de buitenwereld getoond wordt om zichzelf beter voor te doen dan men zichzelf voelt. Jung (de man achter de klassieke benadering) gaat er echter van uit dat er een waar persoon is, dat onder de schaduw van de valse persoon schuilgaat. In mijn filosofie gaat er geen waar persoon schuil onder de persona, maar eerder een potentieel persoon. De persona is in mijn filosofie dus echt; maar het belemmert het groeiproces naar de bestemde persoonlijkheid. Om geen verwarring te scheppen en mijn filosofie kracht bij te zetten zal ik mijn interpretatie van de persona als de onpersoon omschrijven. Het is in deze onpersoon dat de projecties gegrond zijn en de onpersoon als in een vicieuze cirkel voeden.

Verliefdheid is net als sinterklaas en ideologie een projectie waarin de mens zo graag in wil geloven. Ook zo met haat, met iemand van duivelse of moreel slechte ideologie beschuldigen. Zowel de positieve als de negatieve projecties zijn ofwel te utopisch ofwel te dystopisch; ze beantwoorden in ieder geval niet aan de realiteit en zullen dat ook nooit doen.

De moeilijkheid is dat de projecterende mens van veel van de motivaties die uit de projecties voortkomen niet bewust zijn, zij zijn dus niet bewust dat zij projecties hebben. Tot op de dag dat zij erachter komen dat sinterklaas of de duivel niet bestaat.

Waarom bestaan die projecties? Met die vraagstelling doel ik niet op het ontstaan van de projecties, maar op het waarom dat veel mensen daar blijven mee rondlopen. Dat komt omdat de projecties de wil in een comfortabele positie duwt. Comfort lijkt op zich het strevensdoel bij uitstek, de mens als minder wezen streeft immers naar een beter bestaan. Heel mijn telos van lust en rust is gericht op een zekere stabilisatie in het leven. Maar aan dat doel moet hard gewerkt worden, te vroeg het leven stabiliseren zal

ervoor zorgen dat de persoonlijkheid niet levensvatbaar is op lange termijn. Het is voor veel mensen moeilijk om hen ervan te overtuigen dat comfort (of luiheid van de wil) hen op lange termijn in de penarie brengt. Tot het te laat is zou ik denken; maar dan nog hebben mensen duizend en één excuses om toch maar in de luie zetel in hun hoofd te blijven hangen. Wel, het zijn precies die duizend en één excuses die de onpersoon binnen de persoonlijkheid vormen. De onpersoon belemmert met andere woorden dat de projecties onderzocht worden, dat het bewustzijn licht werpt op het onderbewustzijn, op de automatismen achter de projecties. Maar wie licht wilt werpt op de duisternis moet de onpersoon in zichzelf doden, geen wonder dat de onpersoon zich zo verweert.

De onpersoon functioneert een beetje als een zelfstandige persoon binnen de persoonlijkheid. Met duizend en één excuses beschermt de onpersoon zichzelf van zijn onvermijdelijke ondergang. De vraag is dus door wat de wil zich laat leiden: door het leven of door de dood, door de vrijheid of door de onpersoon. Want ofwel vernietigt de wil de onpersoon ofwel vindt de wil samen met de onpersoon de dood; in beide gevallen komt de onpersoon aan zijn einde.

Is er zonder onpersoon nog verliefdheid? Dat is een moeilijke maar belangrijke vraag. Hoe komen mensen anders nog bij elkaar als er nog geen genegenheid is? Ik kan bevestigen dat ik mij zeker nog wel aangetrokken voel door vrouwen die ik niet ken. Er is de aantrekkingskracht van het lichaam en van het subjectieve. In het lichaam trekt mij kracht en dynamiek aan, wat zich vertaalt in een fit lichaam. Uiteraard is dat een projectie voor mensen die net als ik moeite hebben gestoken in zichzelf en groeipotentieel uitstralen. Maar hoewel ik weet dat het een projectie is, zijn het net deze kwaliteiten die ik zo prijs in dit essay. Daardoor blijft de projectie, hoewel verlicht, valide. Schoonheid is het goede. Voor mij is een fit lichaam mooi omdat het goed is. Wat het subjectieve betreft wens ik het gezelschap van een vrouw door wiens blik ik naar de wereld wens te kijken: een vrouw die net als ik nog met enige verwondering naar buiten kan kijken, specifieke interesses heeft ontwikkeld en aandacht heeft voor zichzelf en haar omgeving. Wederom zijn dat de kwaliteiten die ik prijs in dit essay: het gaat om een vrouw met eigen lusten. Een vrouw die dus hetgeen ik goed vindt uitstraalt en daar duidelijk nog energie in steekt. Natuurlijk besef ik dat er in onze hedendaagse samenleving veel vrouwen uit de onpersoon het schoonheidsideaal volgen en uit verslaving zichzelf etaleren met valse schoonheid. Maar liever hen dan vrouwen die het helemaal lijken te hebben opgegeven. Dus ja, de verlichte projecties hebben nog de kracht van de verliefdheid. Maar het zijn geen projecties meer, het is schoonheid. De onpersoon wordt dus vervangen door schoonheid, daar het streven van de onpersoon het streven naar schoonheid wordt. Is er zonder onpersoon dan nog verliefdheid? Ik weet het niet omdat ik zelf wellicht nog enkele onpersonen heb te bestrijden in mezelf. Wat ik wel weet is dat er nog aantrekkingskracht bestaat en dat verliefdheid baan ruimt voor genegenheid.

ONTWAKEN

De methode van ontwaken gaat in twee stappen. De eerste stap is om licht te brengen in de duisternis. In mijn filosofie wilt dat zeggen dat ik bewust word of leer begrijpen wat er speelt in mijn onderbewustzijn: welke automatismen tot welke resultaten leiden. De eerste stap is dus inzicht verwerven. De tweede stap is leren werken met de automatismen. Automatismen die een negatieve invloed hebben op de richting die de wil wilt uitgaan kunnen afgeblokt worden. Automatismen die een positieve invloed hebben kunnen meer op de voorgrond gebracht worden.

Een automatisme waar ik de laatste jaren aan werk is een lichte sociale angst die mij een zekere vermijdingsdrang bezorgt waardoor ik in mijn veilige schulp blijf. Lang ben ik mij daar niet van bewust geweest. Mij vandaag bewust van deze angsten merk ik van mezelf dat ik bepaalde situaties vermijdt, maar doordat ik mij op dat moment daarvan bewust wordt doorzie ik de absurditeit van die angsten en kan ik de angsten aan de kant schuiven en mij vol in de situatie smijten door een zekere onverschilligheid aan de dag te leggen. Nog vaak ben ik mij evenwel niet bewust van die angsten en constateer ik achteraf

dat ik weer heel wat situaties heb vermeden met alle gemiste kansen van dien.

Op een dag zal ik een ander automatisme over het automatisme van de vermijdingsdrang hebben geschreven. Ik zal elke situatie die mij behartigt direct aanpakken zonder het uit te stellen. Dan kan mijn bewustzijn dat automatisme met gerust laten en weer dieper laten inzakken in het onderbewustzijn. Het heeft overeenkomsten met aan te leren automatismen zoals leren zwemmen. Dat is ook een automatisme die men zichzelf aanleert. Maar eenmaal men kan zwemmen moet men er zich niet meer van bewust zijn, dan gaat het automatisch. Het verschil en de moeilijkheid is natuurlijk dat men automatismen die scheef zijn gelopen (lees: die een negatieve invloed hebben) moet recht trekken.

Hoe komt het dat automatismen scheef trekken? Omdat ze eens nuttig zijn geweest. Een goed voorbeeld is de depressie: wanneer de dagen kort zijn en het weer hard is het nuttig dat de emoties gedempt worden omdat ik anders geen blijf weet met mezelf wanneer ik helerdagen binnen moet blijven. De depressie is dus nuttig in moeilijke situaties om de emoties onder controle te houden. Wanneer deze situatie zich echter niet meer voordoet in het latere leven is de depressie iets dat belemmerend werkt. Door andere automatismen erover te schrijven kan ik uit de depressie geraken: bijvoorbeeld door met regelmaat mezelf te verzorgen en uit te dagen.

Eerst dacht ik dat het bewustzijn vergroot met elk automatisme dat ik verlicht, maar dat bleek niet te kloppen in mijn filosofische structuur. Het is eerder zo dat de toegankelijkheid van het onderbewustzijn vergroot voor de wil van het bewustzijn. Of met andere woorden dat het bewustzijn dieper kan zakken in het onderbewustzijn. Men kan dus met recht en rede zeggen dat de mensen die hun onpersoon niet aan de kant kunnen of willen zetten oppervlakkiger zijn: letterlijk is hun relatie met hun onderbewustzijn meer aan de oppervlakte.

Als mindere wezens groeien mensen scheef. Daar is geen discussie over. Tijdens hun leven kunnen ze zichzelf recht trekken en als dusdanig betere wezens worden. De wil is de leidende kracht achter de lusten die gecultiveerd worden. Als de wil de automatismen niet recht trekt ga ik lusten ontwikkelen die ongezond zijn. Hoe langer ik wacht met ontwaken en werken aan mezelf hoe lastiger het zal worden om de lusten die de eeuwigheid niet kunnen trotseren een halt toe te roepen. Een goeie opvoeding helpt het zich ontwikkelende ik om niet al te veel scheef te groeien, als men de volgende generatie wilt helpen dient ik dus eerst aan mezelf te werken.

OCCULT

Het occulte is een traditie of methode dat de mens kennis doet nemen van het verborgene. Vaak is dit ingebed in voor ons vreemde gebruiken en exotische bewoordingen, waardoor het lijkt alsof iedere traditie of methode totaal anders is. Mijn stelling is dat alle tradities en methoden ter wereld echter ongeveer hetzelfde doen: de verborgen automatismen in het onderbewustzijn verlichten zodat eraan gesleuteld kan worden. Het enige verschil is dat ze de methode om bewust te worden van het onderbewustzijn in een exotisch jasje steken. Alle levende wezens hebben immers dezelfde opbouw en hebben dezelfde weg af te leggen.

Er is natuurlijk wel een verschil, twee cruciale verschillen eigenlijk. Het ene volk zal meer belang hechten aan bepaalde zaken dan het andere volk: de luiken naar het onderbewustzijn zijn immers niet alleen lineair maar ook horizontaal georiënteerd. Het ene volk zal zich bijvoorbeeld meer richten op die zaken in het onderbewustzijn die het krijgerschap bevorderen, het andere volk op die zaken die het maatschappelijk leven bevorderen. Het tweede cruciale verschil ligt hem in de telos of de ultieme doelstelling die men voor ogen heeft.

GEBOREN ZIJN

Uit de natuurlijke lustontwikkeling groeit de vrije wil en de moraal. Op zijn beurt is het de vrije wil die aan de hand van de moraal het ik corrigeert en de lustontwikkeling in handen neemt. Al dient veel van de vrijheid om wat scheef is gegroeid recht te trekken of dus terug naar de natuurlijke orde te brengen: terug te brengen naar wat het verleden in petto had, moest het een volwaardig wezen ter aarde brengen (i.p.v. een minder wezen). De vrijheid is dus grotendeels beperkt, maar bestaat wel omdat de lusten het ik in zijn groeiproces reeds geleid hebben naar een complexiteit van lusten die eender zijn tot de natuurlijke orde. De natuurlijke orde dicteert dat ik van kleuren hou, maar of dat nu rood of blauw is maakt in wezen niets uit. Hierin blijft de vrijheid vrij en hierin ligt de persoonlijkheid van het ik.

Wat wordt er? Als een hoog maar minder wezen wordt ik op aarde gesmeten. Daar kan ik een hoger wezen worden door mijn potentieel om te zetten in een persoon. Het hoogste wordt bereikt wanneer ik het stadium van de eeuwige wederkeer bereik: wanneer mijn persoon vastligt in een set van subjectieve lusten waarmee ik de eeuwigheid kan trotseren. Ik zie dit leven als de geboorteplek, deze wereld als een baarmoeder. Hier kan een minder wezen een volwaardig persoon worden, een groot mens. Kan, want velen mislukken in hun opzet, velen blijven kleine mensen en sterven als dusdanig.

Het zou echter immoreel zijn om de medemens niet te helpen groeien, of ze nu klein of groot zijn. En ik zet mij daar ook voor in, iedere dag tracht ik op mijn eigen kleinschalige manier de mensen om mij heen te provoceren. Maar sommigen zijn daar niet klaar voor of willen nog niet mee. Velen moeten eerste zelf ten val komen eer zij weer kunnen opstaan. Wijsheid komt meestal niet met woorden. Ik gun hen de tijd die ze nodig hebben. Maar soms kom ik mensen tegen die onherstelbaar beschadigd zijn, recidivisten noem ik hen. Hun onpersoon is te sterk en hun wil te zwak. Deze kleinste mens laat ik vallen en dat is ook het beste voor hen. Misplaatste moreel voedt hun onpersoon. Spijtig genoeg moeten sommigen heel diep vallen om echt te vallen. Ik wacht wel tot ze zelf terug aan de oppervlakte verschijnen.

SCHULD (WAT ZAL ZIJN)

EEN CIRKEL IS ROND

De twee vorige groothoofdstukken waarin ik respectievelijk mijn kosmogonie en telos uitlegde kwamen empirisch tot stand. Dit laatste groothoofdstuk is echter speculatief daar dit grotendeels gaat over na de dood. Maar het is een noodzakelijke gevolgtrekking. Mijn leven kan immers alleen maar zijn als de mens potentieel eeuwig kan leven, waarvan er tenminste enkelen lang voorbij wat op Aarde als de dood verstaan wordt leven. Er kan immers te veel mislopen op onze planeet. De wetenschappers weten dat de zon de aarde uiteindelijk zal opeten en dat het heelal zal verkoelen tot onleefbare temperaturen. Dus zelfs als de mens van deze planeet afgeraakt, dan nog is er een uiteindelijk einde. Alleen in het multiversum kunnen de levende wezens ontsnappen aan het einde. De zekerheid dat de mens daar ooit toe in staat is in een materialistisch multiversum is niet voldoende groot om de eeuwigheid van het leven te garanderen. Alleen een idealistisch multiversum biedt die zekerheid. Maar dan moet de mens wel in staat zijn de dood te overleven. Daartegenover staat de gedachte van de nihilisten dat de verste voorouder de oerknal is. (Waarachter het tijdloze niets/God schuil gaat?) Dit zou willen zeggen dat de mens geëvolueerd is uit de materie en is dus een materialistische filosofie. Terwijl in mijn gedacht het leven aan de oorsprong ligt van het leven en niets anders.

Ik ga er dus van uit dat wanneer de beïnvloeding van de ander stopt de veruitwendiging van zijn archaische hiërarchie voor een andere realiteit zorgt, waardoor hij in zijn realiteit aansluiting vindt bij een andere dimensie. Of tenminste dat de mogelijkheid daartoe bestaat.

Wat heeft dat met een ronde cirkel te maken? Aangezien het leven na de dood essentieel is voor het ontstaan van het leven is Schuld/toekomst en Nood/verleden in veel opzichten één.

FANTASIE

Zoals eerder aangehaald is het lang een hobby geweest om fantasiewerelden te scheppen. En hoewel die hobby wat verwatert is toen kunst in mijn leven kwam en mijn creatieve kant plots een serieuzere wending kreeg ben ik in de marge fantasiewerelden blijven bouwen. Onder invloed van mijn filosofie werden dat de laatste decennia fantasiehiernamaalsen. Hierin trachtte ik een beeld te vormen van hoe mijn ideale hiernamaals eruit zag, met de facties en volkeren die daarbij zouden horen. (Veel bos, water en bergen.)

Dit hoofdstuk gaat over de zin en onzin om een fantasiehiernamaals te scheppen. Laat ik meteen duidelijk zijn. Neen, het is niet mogelijk om als mens een eigen hiernamaals te scheppen. Ja, de fantasie beïnvloed het geheugen en elke fantasiewereld is er een uitbreiding van. Dus ja, het potentiële hiernamaals wordt door de fantasie beïnvloed. Maar ik denk niet dat mijn fantasie zo'n zware impact heeft gehad op mijn leven, althans zo ondervindt ik het. Een veel zwaardere impact hebben mijn reizen, mijn dagelijkse omgeving en de vrienden en familie die ik echt ken. De fantasie is daar tegenover maar fantasie en wat ik denk over mezelf is maar een klein deel van mijn persoonlijkheid.

TRANSFORMATIE

Zoals geschreven ben ik net zoals alle mensen een onaf minder wezen met geestelijke en lichamelijke mankementen, die inherent aan de reïncarnatie zijn en tijdens het onevenwichtige groeiproces tot stand komen. Hoeveel ik mezelf ook kan rechtekken in dit leven, mijn lichaam blijft onaf, waardoor het net zoals alle andere levende wezens in deze wereld ouder wordt en gedoemd is te sterven. Of misschien is het net andersom, misschien worden we ouder net omdat we groeien. Wat het ook zij op mijn sterven zal ik een beter mens zijn, een hoger mens. Maar ik ben niet bij machte mijn lichaam mee beter te laten worden. Mijn lichaam moet sterven om samen met mijn persoon tot een hoger wezen te kunnen groeien: sterven en vernieuwen.

Persoon en realiteit worden hechter, komen dichter bij elkaar te staan. Wat hechter en dichter komt wordt vaster en volmaakter.

Wat sterft er? Wat is vergankelijk? Alle drie de onderdelen van het ik zijn aan verandering onderhevig en zijn dus vergankelijk. In het geheugen worden aannames tot nieuwe inzichten gesmeed en krijgen begrippen nieuwe betekenissen. Automatismen worden overschreven door nieuwe automatismen en elke ervaring vervangen door een nieuwe ervaring, elk begrijpen verdiept. Alles sterft dus constant en wordt opnieuw geboren. Er moet dus iets anders aan de hand zijn. Mijn gedacht is dat het bewustzijn gescheiden wordt van het onderbewustzijn en het geheugen, door een fenomenaal intense ervaring. Op zich is dat niet zo'n vreemd gebeuren. Laat ik zeggen tijdens gewone intense ervaringen is er ook alleen maar het beleven zonder dat de wil werkt met de functies van het denken of het herinneren, puur beleven dus. De dood brengt echter zo'n fenomenale ervaring met zich mee die alleen tijdens het sterven kan beleefd worden. Zo fenomenaal dat denken en herinneren plots niet meer zo vanzelfsprekend wordt. Wanneer ik uiteindelijk kan herinneren hoe ik moet denken (en wie weet moeten velen terug leren denken zoals iemand na een zwaar accident terug moet leren lopen) kom ik in een andere realiteit terecht: het onderbewustzijn heeft zonder de aanwezigheid van de wil het diepere geheugen totaal anders gerangschikt, waardoor de diepste automatismen die de wereld vorm geven een bij mij beter passende wereld hebben geschapen. Voilà, dat is althans mijn gedacht. Als iemand anders een betere theorie kan vinden binnen mijn wereldbeeld dan weet ik het graag. Het is alleszins zo dat deze theorie het meest empirisch is, daar intense ervaringen mijn wereld af en toe doen daveren op haar grondvesten.

De mindere mens komt op de wereld met een minder lichaam dat nadat het gegroeid is tot een

volwaardig lichaam gedoemd is te verzwakken tot het punt dat het wordt gegrepen door andere wezens die het doden in de concurrentieslag van het bestaan op Aarde. Mijn gedacht komt erop neer dat de dag dat het onderbewustzijn zich zal moeten herorganiseren onafwendbaar is. Die schok brengt een fenomenaal intense ervaring met zich mee die het bewustzijn eventjes scheid van het onderbewustzijn. Maar wanneer de reorganisatie is voltooid kan het bewustzijn terugkeren naar haar habitat. Heel dit proces kan in een fractie van een seconde gebeuren, maar het kan ook een eeuwigheid in beslag nemen.

DRIE DODEN

Na de fenomenaal intense ervaring komt de mens terug tot zijn lichaam en merkt dat zijn realiteit veranderd is. In het beste geval. In zijn geboortewereld merken de anderen dat het lichaam van de getransformeerde niet meer functioneert, het wordt als dood aanzien en begraven of verbrand. In hun realiteit is het lichaam immers nog op de Aarde, in de realiteit van de getransformeerde gaat hij met het voor hem hetzelfde lichaam terug aan de slag alsof er niets gebeurd is anders dan dat hij plots in een vernieuwde wereld is terechtgekomen. Deze vernieuwde wereld is in een andere dimensie. Ze heeft een andere complexe samenstelling; door het onderbewustzijn opgebouwd uit de toestand waarin het geheugen zich op het moment van de dood bevond.

Als de mens erin is geslaagd een standvastige moraal en set van rijke lusten tot stand te brengen, hij heeft zich dus vervolmaakt door een volmaakte persoonlijkheid te scheppen in zichzelf, dan is hij een volmakter levend wezen. De nieuwe realiteit van dit wezen zal meer aansluiting vinden bij zijn persoon en zijn lichaam zal bovendien volmakter (zonder mankementen) en volwaardiger (zonder jeugd - en ouderdomsverschijnselen) zijn. Dus ja, een deugdzaam persoon wordt dus beloond in het hiernamaals. Maar anders dan bij de kerken is een deugdzaam persoon allerminst onderdanig en volgzaam, integendeel! Bovendien wordt het hiernamaals hem niet gegeven, maar is het een resultaat van een natuurlijk proces dat bij iedereen anders is. Behalve dat men volmakter is in een persoonlijker wereld wilt dit helemaal niet zeggen dat het een hemel zal zijn. Wie weet wat onze persoonlijkheid voor ons in petto heeft? Wel ik denk dat onze dromen daar een goede indicatie van zijn. Afijn, de volmaakte mens is de eerste dode.

De ondeugdzame mens, en in mijn telos is dat iemand die lusten ontwikkeld heeft en beleeft die de eeuwigheid niet kunnen trotseren, is de tweede en echte dode. Het fenomenale (de fenomenaal intense ervaring) is een ervaring van het sublieme, eeuwige en oneindige. Wanneer de persoon niet in staat is de eeuwigheid te trotseren, waarom zou hij dan in staat zijn zo'n ervaring te trotseren. Het kan dan zijn dat hij, in de plaats terug in zijn lichaam te zinken, dat lichaam niet meer terug kan vinden. Hij weet niet meer hoe te denken en te herinneren. In de plaats daarvan verdwijnt zijn bewustzijn in het oneindige. En in het oneindige ligt het onbewuste. Zijn bewustzijn transformeert in een staat van onbewustzijn, waardoor zijn onderbewustzijn en geheugen afbrokkelt en versplinterd in het oneindige. De ondeugdzame mens is de tweede dode.

Er zijn ook mensen die tot op zekere hoogte een deugdzaam leven hebben geleid, maar de volmaaktheid niet hebben kunnen bereiken. Afhankelijk van hun transitie van de mindere mens naar de volmaakte persoonlijkheid, maken zij net als de eerste dode de transformatie mee naar een nieuwe wereld. Maar deze nieuwe wereld is zoals hun persoon, onvolmaakt. Hun lichaam is dat evenmin; het komt volwaardig, maar zal niet bestand zijn tegen ouderdom. Of zij zullen nog een aantal keren moeten sterven voor zij de volmaaktheid bereiken, of zij blijven in deze onvolmaakte toestand hangen. Telkens zal hun realiteit transformeren in een nieuwe wereld dat tot een andere dimensie behoort. Zij zijn niet uit de gevarezone, bij hen kan het beide kanten uitgaan. De onvolmaakte mens is de derde dode.

Er is geen culturele moraal. Alles ontplooit zich natuurlijk. De telos en moraal komt natuurlijk tot stand en

moet enkel door het inzicht verstaan worden opdat het kan gevolgd worden. Zo ook de transformatie naar het hiernamaals. Geen entiteit die mij de weg verspert, ik heb mijn leven in eigen handen.

HIERNAMAALS

De nieuwe realiteit dat getransformeerd is in een nieuwe wereld schept geen nieuwe dimensie, maar vindt hoogstwaarschijnlijk aansluiting bij een bestaande dimensie. Men moet zich voorstellen hoeveel levende wezens er al zijn gestorven. En hoewel niet alle levende wezens de andere kant halen, moeten er toch ontelbaar veel wezens zijn die het wel gehaald hebben; alleen al van de Aarde. Het is dan ook moeilijk voor te stellen dat het onderbewustzijn uit de persoonlijkheid een unieke realiteit maakt dat echt een nieuwe wereld schept. Daarom ga ik ervan uit dat het hiernamaals waar men terecht komt al behoorlijk gevuld is. Misschien komt men er wel iemand tegen die men heeft gekend op Aarde. Uiteindelijk gaat het niet om exacte overeenkomst, ook hier op Aarde loopt niemand rond met exacte dezelfde realiteit. Nee, we moeten juist constant met elkaar overleggen om elkaar te verstaan. Ook in het hiernamaals vinden verschillende realiteiten elkaar die genoeg overeenkomst met elkaar hebben om in elkaar over te kunnen gaan en zo samen eenzelfde dimensie te vormen.

Niet alleen hogere wezens maar ook dieren en planten vinden hun weg naar het hiernamaals. Misschien hebben zij het zelfs gemakkelijker dan de mens, daar dieren op een instinctieve manier deugdzaam zijn volgens hun eigen maatstaven en planten al helemaal geen keus lijken te hebben als ze in de concurrentiestrijd tot volwaardige planten kunnen uitgroeien. Dus ook onze dieren en planten zullen we er terug vinden.

De reden waarom er geen hiernamaalsmensen op de Aarde terechtkomen is omdat de Aarde te groot en te complex is om in één persoonlijkheid te kunnen. Bovendien gaat de geschiedenis vooruit. Een middeleeuwer zal zich niet kunnen voorstellen in welke tijd ik leef, dus vindt hij ook geen toegang tot deze wereld. En het hiernamaals is gevormd uit het hele leven van de persoon, het is geen vervolg van zijn leven. Het hiernamaals is dus altijd kleiner en ouder dan deze geavanceerde wereld dat we van onze voorouders geërfd hebben.

DRIE MENSEN

In het hiernamaals zijn er drie soorten mensen, waarvan er uiteindelijk maar één soort overblijft: de junioren.

De eerste mens is de volmaakte mens. Hij heeft een volmaakt lichaam en is bovendien geattacheerd aan de wereld. Het volmaakte lichaam kan niet ziek worden, het kan wel gedood worden. Maar als je het dood dan komt het onmiddellijk terug want de volmaakte mens is op de wereld die voor hem bestemd is. Dus zal het voor de doden zijn alsof hij de volmaakte mens niet kan doden. (Er zijn hierin natuurlijk gradaties mogelijk. Misschien is het niet mogelijk om onmiddellijk zo volmaakt te zijn.) De volmaakte mens is dus onsterfelijk in zijn wereld. Hij komt in de wereld wanneer de mens volgroeid is en blijft dus bovenop zijn onsterfelijkheid eeuwig jong en mooi. Eventuele lichamelijke misvormingen komen niet voor. (Dit wordt wetenschappelijk gestaafd. Uit onderzoek blijkt dat er maar zes ouderdomsziektes bestaan. Als ze op alle zes de ziektes een geneesmiddel kunnen vinden dan voorkomt men niet alleen de dood, de oudere mensen zullen ook terug jonger worden, omdat het lichaam zich dan zal herstellen. We zouden allemaal ongeveer terug rond de dertig zijn.)

De tweede mens is de onvolmaakte mens. Hij komt net zoals de volmaakte mens als volgroeid op de wereld, maar takelt vanaf daar weer af tot hij oud is en van ziektes omkomt. Misschien wordt hij volmaakter gedurende dit leven, misschien geeft hij het op of misschien neemt hij vrede met deze status-quo. Maar ik denk dat de meeste mensen eigenlijk meerdere levens nodig hebben om de volmaakte

mens te kunnen worden. Langst de andere kant hebben de meeste volmaakte mensen wellicht nog onvolmaakte trekken.

De volmaakte en onvolmaakte mensen kunnen kinderen krijgen en dat is de derde mens: de junioren, de onaffe mindere mens die wederom van voren af aan moet herbeginnen geboren te worden en een persoonlijkheid ontwikkelen. Voor deze junioren is het hiernamaals de geboortewereld. Waarom de junioren dan uiteindelijk als enige overblijft? Hij brengt de geschiedenis naar de toekomst en de wereld in te grote complexiteit. Uiteindelijk zullen er geen volmaakte en onvolmaakte mensen hun weg meer vinden naar hun wereld. De onvolmaakte mensen verdwijnen sowieso. Maar ook de volmaakte mens zal uiteindelijk hun wereld gesplitst zien in twee dimensies; hun oude wereld en de nieuwe wereld van de junioren. Als de volmaakte mens gedood wordt zal hij immers in zijn oude wereld terecht komen. En dit zal gebeuren. Want vrijpartijen maken deel uit van de lusten. Anders zou er geen leven zijn. Als de volmaakte mens niet ooit het leven laat door het toedoen van een junior, dan zal hij op de een of andere dag wel een fataal ongeluk krijgen. De Aarde is dus ooit een hiernamaals geweest. Maar of de Aardemens afkomstig is van hiernamaalsmensen of voortgekomen uit de evolutie (de apen en zo) of een combinatie van beide, is beide mogelijk. Wat zeker is, is dat de mens complexer is geworden over de tijd en de Aarde met hem.

SOORT ZOEKT SOORT

In mijn eindverhandeling van mijn meester-jaar als beeldend kunstenaar schreef ik de wegens onacademisch gewraakte verhandeling waarover ik het had in de introductie van dit boek. Het verbaasd mij, terug door dit boekje bladerend, hoeveel raakvlakken er toen al waren met mijn filosofie van vandaag, wetende dat mijn eindverhandeling nog maar boek drie was van de achttien essays die zouden volgen. In "Naar de eigen wereld" (de titel van mijn eindverhandeling) categoriseerde ik negen "postromantische subgroepen" zoals ik het toen noemde. In deze categorieën worden de decoratieve uitwendige lusten verbeeld; met andere woorden de lusten die vorm gaven aan de veruitwendigde wereld van de romantiek van begin eenentwintigste eeuw. Deze subgroepen waren: stoom - en cyberpunk, gotiek, het eeuwige en postindustriële, en dramatische, sublieme en folkloristische landschappen. Ja, voor wie dit niet weet, er was een romantische herleving in de jaren tachtig van de vorige eeuw. In de zogenaamde "Schwarze Szene", zoals de Duitsers dat zo mooi noemen. Een overkoepelende term voor de duistere subculturen die hieronder vallen heeft zich nooit gemanifesteerd in de Vlaamse of Nederlandse taal. Ik heb mij sinds mijn tienerjaren altijd enorm aangetrokken gevoeld tot deze subcultuur; en hoewel ik er vandaag niet bijzonder uitgesproken bij rondloop gaat mijn hart daar nog steeds naar toe en luister ik nog altijd naar de 'juiste' muziek. (Sinds de opkomt van het cultuurmarxisme is deze subcultuur helaas wat weggekijnd; daar de romantiek, net als in de negentiende eeuw, verraden werd voor het politiek rationalisme. In de Romantiek maakt het individu zijn persoonlijke voorkeuren kenbaar, in het cultuurmarxisme heeft het individu geen recht om zich te distantiëren van de ander; zijn status binnen de samenleving wordt bepaald door algemene kenmerken, die hem in de groep van de onderdrukte of de verdrukkende onderverdelen.)

Terwijl de onvolmaakte mens zich wellicht integreert in de samenleving van onvolmaakten en junioren, zal de volmaakte mens (in een liefdevolle en apolitieke wereld) wellicht eerder soortgenoten opzoeken die ongeveer dezelfde lusten delen. In mijn voorstellingswereld trekken zij zich eerder terug in hun eigen wereld. De "postromantische subgroepen" van mijn eindverhandeling zijn een van die onverwachte linken tussen het heden en het verleden, zij zouden in het hiernamaals de lustfacties kunnen verbeelden waartussen de volmaakte mens kan kiezen.

BETOVERING

De hoogste magie is de hoogste voldoening en dat is betovert worden. Betovering heeft natuurlijk niets te

maken met toveren. Betovering is de overtreffende trap van het ervaren van schoonheid. Als ik met mensen praat heb ik de indruk dat niet iedereen de eigenschap bezit om betovert te worden, daarom noemde ik het in eerdere essays mijn 'zesde zintuig'. Ik ken bijvoorbeeld heel wat muzikanten die de manier waarop muziek is gemaakt appreciëren, terwijl ze volledig voorbij gaan aan de emoties die de muziek oproept. Het lijkt er dus op dat het zesde zintuig iets is dat al dan niet aangeboren is. Maar ik denk dat een groot deel van de mensen het zesde zintuig ook verloren heeft door de rationalisatie eigen aan de maatschappij van vandaag en de focus op voldoeningloos, lichamelijk en direct genot. Arme wereld.

De volmaakte mens schept in zijn hiernamaals een voor hem volmaakte wereld dat overeenkomt met zijn persoonlijkheid. Hij kiest het mooiste landschap en zet daar het mooiste huis. En als het perfect loopt vindt hij als partner een zielsverwant die dezelfde wensen deelt.

Ik wordt betovert wanneer ik voor het eerst iets moois zie, maar deze ervaring wordt snel een schoonheidservaring als ik datgene wat ik zie lang aanschouw. Als ik een kamer renoveer en decoreer kan ik daardoor betovert worden. Maar wanneer ik dan in die kamer dag in dag uit leef kan ik nog wel appreciatie opbrengen voor de schoonheid als ik mijn aandacht op de esthetiek van de kamer focus, maar wordt ik er niet meer door betovert. Daarom dat ik zo graag ga wandelen en nog veel liever wander in voor mij onbekende plaatsen; omdat ik dan voor het eerst en vaak kortstondig schoonheid op een betoverende manier ervaar; al is het telkens hetzelfde landschap in een ander seizoen of in andere weersomstandigheden. Al wanderend ga ik van uitzicht naar uitzicht, van plek naar plek, om steeds iets nieuws te zien. Ook de eeuwige wederkeer en het scheppen van een kunstwerk heeft hier veel mee te maken. Misschien is daarom niets schoner dan een vrouw (of een man), omdat mensen altijd in beweging zijn en dus altijd iets nieuws van zichzelf tonen.

In het hoofdstuk "Duistere Romantiek" leg ik uit dat het schone niet voor iedereen hetzelfde is, maar behoorlijk kan buigen. Of beter gezegd: het schone is niet altijd hetgeen wat het volmaakte benaderd, maar kan ook net hetgeen worden wat onaf en dus in beweging is. Ik hou bijvoorbeeld erg van ruïnes en vervallen dorpjes, voor mij is dat mooi. Maar ook een zonnestraal doorheen een bewegend bladerdek na een regenbui vindt ik betoverend. Soms zijn er zaken die ik matig mooi vindt, dus waardoor ik initieel niet door betovert wordt, maar direct 'maar' mooi vindt. Zoals de typische pittoreske Duitse dorpjes met hun uitgestalde bloemen en vakwerkhuisjes en omliggende wijngaarden.

Het kan echter ook zijn dat mijn "Duistere Romantiek" voor mij wel degelijk het goede is; daar het goede voor mij de eeuwige wederkeer representeert. Ruïnes en vervallen dorpjes zijn in beweging, net zoals de eeuwige wederkeer. Terwijl Duitse dorpjes eerder de schoonheid van het utopische representeren en in mijn beleven maar matig schoon zijn, omdat het niet het volledige plaatje van de eeuwige wederkeer weergeeft; ruïnes en vervallen dorpjes doen dat veel meer, daar men zowel het gewenste kan zien als de nawerking kan aanschouwen.

Betovert wordt ik wanneer een bepaald uitzicht of een bepaalde plek diepere gevoelens in mij oproept. Ik voel dan niet alleen wat die plek voor mij betekent, ik voel ook de sfeer die de plek uitstraalt op mij. Het is ook zo dat ik herinner en mensen herken; door betekenissen te voelen en daar een woord en gedachte uit te spinnen; mensen herken ik in de eerste plaats door de sfeer die zij uitstralen.

Om dit te begrijpen moet ik uitleggen wat sfeer is. Sfeer is als een object. Een object is vaak een compositie van verschillende elementen. Sfeer is een compositie van verschillende gevoelens. In tegenstelling tot het object is sfeer uiteraard subjectief, daar ik de sfeer en vaak ook de gevoelens niet volledig kan omschrijven. Ik kan sfeer wel objectiveren door het te musiceren of te verbeelden. Ik denk dat de lustfacties in de "Schwarze Szene" zowel in de muziek als in de decoratieve aspecten een goed voorbeeld zijn van bepaalde sfeerweergaven.

Wat is gevoel? Voelen is de begripdend ervaren. In die zin bestaat het bewustzijn uit de wil en het gevoel, waarbij het gevoel verdeeld kan worden in ervaren en begrijpen. Via de automatismen gaat de wil dan bepaalde gevoelens invullen met bepaalde betekenissen, waarbij men hetgeen men begrijpt objectiveert. Wanneer de betekenissen dan zodanig zijn geïnternaliseerd bestaat het gevaar dat men op den duur vergeet te voelen, omdat taal een beter middel is geworden om elkaar en de wereld te 'begrijpen'. Daarom dat een empathisch persoon echt begrijpt; terwijl iemand die de empathie is verleerd de betekenis kent, maar ze dus niet meer voelt. Hij weet echter hoe te handelen in bepaalde situaties, zonder mee te voelen. Eenzelfde situatie komt ook voor wanneer kinderen op school van het begripdend denken naar het begripdenken verschuiven. Het is een wetenschappelijk onderzoeksveld dat "Beelddenken" heet.

Zij die voelen, de empathie of het begripdend denken dus niet hebben verleerd, zijn in mijn belevingswereld nog in bezit van het 'zesde zintuig' en zijn in staat sferen waar te nemen en als dusdanig betovert te worden door de sfeer die ze waarnemen. Het zesde zintuig is volgens mij een nuttige bijkomende eigenschap om als volmaakte mens in het hiernamaals voldoening te vinden. Natuurlijk is het zesde zintuig geen echt zintuig, daar zintuigen functies zijn uit het onderbewustzijn. Het is meer een voller of heler bewustzijn. En in zekere zin ook een ouder bewustzijn dat net zoals dromen nuttig was in een tijd dat de mens niet kon denken en geen taal had om mee te communiceren. Misschien zijn het deze eigenschappen die 'heksen' in meerdere of mindere mate nog met zich meedragen, terwijl de meeste mensen deze eigenschappen door de evolutie achterwege hebben kunnen laten.

Eigenlijk had dit hoofdstuk ook kunnen besproken worden in het eerste groothoofdstuk van de drie, maar bij tijd en wijlen ten volle kunnen betovert worden is de finale gift dat hoort bij de vervolmaking van de mens.

POSTPSYCHOSE

Wat is de psychose? Ik heb reeds eerder het automatisme of de reeks automatismen besproken die diep liggend in het onderbewustzijn ervoor zorgen dat de realiteit vorm krijgt. De psychose is eigenlijk identiek aan dit proces. Toch is er een verschil. Laat ik het normale scheppingsproces de prepsychose noemen en datgene wat in onze samenleving wordt benoemd als de psychose de postpsychose, om mijn stelling te kunnen maken. De prepsychose heeft twee belangrijke kenmerken die de postpsychose niet heeft: ze schept de realiteit die de mens nodig heeft en ze schept een realiteit die quasi identiek is aan de realiteit van alle andere mensen op de Aarde. De postpsychose schept dus een realiteit die de mens niet nodig heeft en die niet identiek is met de realiteit van de ander. Daar de postpsychose meer schept dan het individu nodig heeft om gezond en heel te worden, is de postpsychose een ziekte omdat het teveel aan realiteit het individu verwacht waardoor hij het pad naar zijn heelwording uit het oog verliest. Ik eet tot ik geen honger meer heb, maar als het eten erg lekker is kan ik blijven eten tot ik ziek wordt, te veel is nooit niet goed. Zo is het ook met de postpsychose. In overleg met de ander kan de psychoot zien welke realiteit overeenstemt met de gezonde realiteit en welke realiteit ziekmakend is, door zijn realiteit te vergelijken met die van een gezonde mens. De postpsychose kan gezien worden als een soort van lekkende prepsychose.

Voor de volmaakte mens in zijn volmaakte hiernamaals kan de beheersing van het proces dat de realiteit schept echter een manier zijn om zich verder te ontwikkelen. In dit geval wordt de postpsychose een techniek die de volmaakte mens leert beheersen. Initieel moet de psychoot zichzelf temperen om volmaakt te kunnen worden, maar wanneer hij volmaakt is heeft hij een stapje voor op zij die het postpsychotische niet in zich dragen. Met de techniek van de postpsychose kan de volmaakte mens de realiteit veranderen. Het veranderen van de realiteit zorgt ervoor dat de realiteit van degene die de realiteit verandert overgaat naar een andere dimensie waar zijn nieuwe realiteit de norm is. Hij is dus niet

in staat als een soort van tovenaars uit het fantasiegenre de realiteit voor andere mensen te veranderen in de realiteit waarin hij zich oorspronkelijk bevindt. Als hij vuurballen leert smijten dan kan dat voor hem twee dingen betekenen: ofwel wordt hij als een psychoot beschouwd door de andere mensen in zijn realiteit, ofwel transformeert hij zijn realiteit in een realiteit van andere mensen waar iedereen vuurballen blijkt te smijten.

Ik kan twee redenen bedenken waarom de volmaakte mens in zijn volmaakte hiernamaals het postpsychotische wilt beheersen. Als een van zijn lusten in zijn set van lusten op reis gaan is, dan is het kunnen scheppen van andere realiteiten een must voor een spannende reis. Maar misschien belangrijker is het weerzien van mensen die ik genegen was op Aarde. In het transformatieproces na de dood op Aarde heeft mijn wil immers geen controle over hoe mijn onderbewustzijn een nieuwe realiteit schept. Mijn volmaakte of onvolmaakte hiernamaals zal hoogstpersoonlijk zijn. Dat geldt natuurlijk ook voor de mensen die mij genegen zijn op Aarde, ook zij zullen een hoogstpersoonlijk hiernamaals ontvangen. Naar alle waarschijnlijkheid is de kans klein dat ik in een realiteit terechtkom waar ook de mensen die mij genegen zijn zullen terechtkomen. Dat is dan de tweede reden om de techniek van het postpsychotische te beheersen.

Niet alleen kan ik dan de realiteit scheppen waar een van hen zich in bevindt, ik kan misschien ook aanvoelen waar zij zich bevinden of met hen communiceren tussen de dimensies door. De postpsychotische techniek behelst dus niet alleen het veranderen van de realiteit. Hoewel het voor mij allemaal erg hypothetisch is, zijn er wel heel wat 'psychoten' die een of meer postpsychotische 'talenten' beweren te beheersen. Dus zijn deze ontwikkelingen voor de volmaakte mens minder hypothetisch dan het op het eerste gezicht voorkomt.

DE TOREN

Er zijn een aantal kunstwerken die telkens weer de kop opsteken. Zo is er de toren. Het idee achter de toren is om een uniek herkenningspunt te creëren. Wanneer vrienden en familie kennis nemen van de toren en zich de toren kunnen herinneren in het hiernamaals dan kan de toren als een soort van poort fungeren om elkaar weder te zien; indien allen natuurlijk in staat zijn om de realiteit te veranderen zodat die toren geschapen kan worden. Indien ik het kan dan laat ik bij de toren een brief en een schilderij achter van mijn realiteit, opdat mijn familie en vrienden via de toren mijn realiteit kunnen scheppen en zo mij terug kunnen vinden in het multiversum. Althans dat is het idee voor het geval de postpsychotische techniek niet in al zijn facetten blijkt te fungeren.

Als er in twee dimensies exact dezelfde unieke plek bestaat, dan zou het wel eens zo kunnen dat dit een soort van poort creëert waarin mensen van verschillende dimensies elkaar kunnen ontmoeten. Op die manier zou het idee van de toren een ontmoetingsplek kunnen worden, mits men in elke realiteit zo'n toren maakt op een gelijkaardige plek; op een klein schraal eiland bijvoorbeeld.

ONBEWUSTZIJN

Leven/bewustzijn/tijd bevindt zich tussen het eindige en het oneindige. De tegenovergestelde zijnstoestand van het bewuste is het onbewuste. Als het bewuste het leven en de tijd is, dan is het onbewuste de dood en het stoppen van de tijd. Het transformatieproces van het bewuste naar het onbewuste is de transformatie van het bewuste naar het eindige of oneindige. Aangezien het leven alleen kan voortkomen uit het leven, is dit transformatieproces eenmalig. Eenmaal onbewust zit het zijn gevangen in het tijdloze.

Hoe komt dit transformatiepunt nu tot stand? Het dagelijks functioneren wordt gekenmerkt door het ervaren van een constante stroom aan begrippen; die ik gebruik om te communiceren, te denken of te

voelen. Deze begrippen kunnen enkel begrepen worden als ze betekenis hebben. Betekenis kan enkel tot stand komen in een hiërarchie. Nu, wanneer de hiërarchie wordt afgebroken verliezen de begrippen betekenis. Op die manier schuift het bewuste dichterbij het oneindige, dat gelijk staat aan betekenisloosheid. Omgekeerd, wanneer de hiërarchie zich te veel vernauwd tot één begrip krijgt dat begrip te veel betekenis om nog begrepen te kunnen worden. Achter dat ene begrip, het eindige, ligt het oneindige. Als het leven een ring is dan maakt het gat in het midden van die ring deel uit van dezelfde ruimte als hetgeen rond de ring hangt. Op die manier is het eindige en het oneindige één.

Zingeving is de belangrijkste drijfveer achter het leven of de dood. Als alles zinloos wordt geacht vervalt de hiërarchie en de wil om verder te leven. Als men halsstarrig in de positieve projecties of het eigen gelijk blijft geloven wordt de hiërarchie te strak. Het zijn steeds andere mensen die hun medemens tot het eindige of het oneindige verleiden voor hun aardse of egoïstische gewin, door middel van verslavingen, godsdiensten en ideologieën.

Het onbewuste leidt tot een zijn, namelijk het onbewustzijn. Hierin impliceer ik dat er geen niet bestaat is. Wat er wel gebeurd is dat het onbewuste zijn geen deel meer uitmaakt van het multiversum, omdat het een einde stelt aan de realiteit. Het leven stopt, de tijd stopt, maar het zijn stopt niet. Het ik wordt leeg. Het is in deze leegte, dat zowel het eindige als het oneindige representeert, waar het bewuste gefixeerd in staart. Maar doordat hij zijn bewustzijn niet meer kan lostrekken van die staar spreek ik van een onbewustzijn: het ik als bevroren in één betekenisloze ervaring.

Daardoor reist de vraag of ze terug kunnen keren, of ze eventueel terug gewekt kunnen worden uit hun eeuwige dood door de levenden? Ik heb daar nog geen sluitend antwoord op. Vroeger had ik wel enige theorieën, maar die zijn vervallen met het schrijven van dit essay. Ook is het niet zeker of ik wel als dezelfde terug kan komen. Immers als alle begrippen zijn weggefallen en de herinneringen niets meer zeggen, wat blijft er dan nog over van mezelf om op terug te vallen? Kom ik niet eerder terug als een soort Frankenstein? Of doet de tijd er niet toe wanneer de tijd stopt? Is de persoonlijkheid nog maar net weggedeedsterd, al is het oneindig lang geleden? Maar dan heeft het geen zin om rust te zoeken in de dood, als men hoelang men ook dood is, toch maar voelt alsof men nog maar net dood is. Misschien moet ik gewoon toegeven dat ik het moeilijk heb met een einde, want als er aan alles uiteindelijk een einde komt heeft het leven naar mijn gevoel geen zin. Maar er is geen einde, aangezien er altijd een zijn zal zijn. En misschien is er ook geen einde nodig voor de volmaakte mens.

Mijn leven ligt tussen het eindige en het oneindige. De nihilisten duwen het leven naar het oneindige, de religieuzen naar het eindige. De eerste groep veronachtzaamt het leven waardoor het over de rand dreigt te vallen, de tweede groep ontwikkelt een heel systeem om over de rand te kunnen springen. Beide groepen rollen al vechtend op de grond. Maar eigenlijk is het leven alleen maar omgeven door de leegte. Het eindige is de ene richting naar de leegte, het oneindige de andere.

De leegte is het eindige en het oneindige gecombineerd in een innige omhelzing. In het leven leeft het eindige en het oneindige naast elkaar. Het leven is een oneindige opeenstapeling van eindigheden. Als de levende de leegte intuïmeelt stukt hij in één eindigheid, de eindigheid van het aanschouwen van de leegte, waardoor hij oneindig eindig wordt. De leegte God of het zinloze noemen veranderd haar aard niet. Maar ik denk niet dat dit een gemakkelijk proces is, de mens moet al heel hard in God of het zinloze geloven om uiteindelijk (bij het transformatieproces naar het hiernamaals) over de rand te vallen.

De leegte wordt gecreëerd in het leven. Het geheugen en de leegte zijn immers hetzelfde onderdeel van het ik. Het geheugen is oneindig groot, want de accumulatie van herinneringen is oneindig, het leven breidt daardoor oneindig uit. De herinneringen bevinden zich rond het ik, ze worden door het bewuste en het onderbewuste geordend tot een leefbaar leven. Maar ook het omgekeerde is dus mogelijk waardoor het onleefbaar leven mogelijk wordt. Het leven is een ontwikkeling en alle ontwikkelingen kunnen beide

kanten op. In het geheugen correspondeert het scheppen van hiërarchie met het eindige, de opeenstapeling van herinneringen met het oneindige.

De dood is dus geen verplaatsing naar een andere realiteit, de leegte is zoals alles (behalve de ander) onderdeel van het ik. Als ik een lamp uit doe, bestaat de lamp dan niet meer? Met dat verschil dat de mens zichzelf uit zet en daardoor de energie verliest om zichzelf weer aan te zetten. Zo is ook het onbewustzijn. De enige mogelijke manier om mezelf uit te zetten zonder alle energie te verliezen is een degradatie tot het dierenrijk; waarbij ik mijn denken vervang door intuïtie waardoor ik in een droomtoestand zou leven. Dat is eigenlijk de vierde weg: de mens die niet van het hoge naar het hoogste gaat, maar van het hoge degradeert naar het laagste (het potentieelloze), zonder zich over te geven aan het zinloze. Daartussen kunnen even wel nog tussengradaties bestaan, zoals het lage en lagere.

VOLMAAKT

Een sterk persoon wordt onafhankelijker. Ik ontmasker mijn behoeftes één voor één en zet die om in vrije lusten. Hoe sterker ik wordt hoe dieper ik verbonden wordt met de wereld die mijn onderbewustzijn voor mij heeft geschapen. De volmaakte mens is één met de natuur en de natuur is één met de volmaakte mens. Uiteraard is iets wat echt volmaakt is niet levensvatbaar, de volmaakte mens blijft in beweging. Volmaaktheid is geen absoluteheid.

Ten eerste zal de volmaakte mens nog altijd gebreken vertonen, net zoals de onvolmaakte mens, met dat verschil dat de balans grotendeels naar het volmaakte is opgeschoven. Tijdens het leven zullen er altijd niet ideale situaties voorkomen waar alleen niet ideale oplossingen voor bestaan die afwijken van het streefdoel.

Ten tweede is het streefdoel, de eeuwige wederkeer, inherent onvolmaakt; daar het een cyclus kent van opgang en neergang, maar de daaropvolgende opgang nooit helemaal hetzelfde is als de vorige.

De volmaakte mens heeft niets meer te bewijzen. Hij kan nog wel een boek schrijven die de onvolmaakte mens de juiste weg wijst, maar uiteindelijk is niemand anders dan de individuele mens in staat om zichzelf vooruit te duwen, niemand kan het voor hem doen. De volmaakte mens heeft vrede met dat alles, zelfs met zijn verdwijnen uit het maatschappelijke leven. Van de volmaakte mens hoort men uiteindelijk niets meer, hij sterft in stilte.

UITDEINEND LEVEN, WEDERKEREN

De zwarte elf wordt de witte elf. Wanneer de volmaakte mens zich in zijn hiernamaals wederom deelt in nieuwe mensen begint de geschiedenis terug van voren af aan. De volmaakte mens wordt de verste voorouder, de oudere; waaruit zich een nieuwe reeks voorouders ontwikkelt, die een nieuw mensenras voortbrengt. Voor die mensen zijn de volmaakte mensen de eerste stamvaders, het verleden waaruit hij is gereïncarneerd. Tegelijkertijd leeft de volmaakte mens in de toekomst. Hij is het strevensdoel. Ook de dieren en planten nemen die rol op.

Het leven zet zich voort doorheen de levende wezens. Voor de één is de volmaakte mens het verleden en de mensen van het heden een nieuwe tak in de steeds groter wordende boom. Maar ook de volmaakte mens is een tak die nog steeds kan leven. Het is heel goed mogelijk dat ik ooit in contact kom met de eerste stamvader. Dan verenigt het verleden en het heden zich, maar ik zal niet gelijk zijn. Ik zal een uniek wezen zijn, met dezelfde goede eigenschappen, die mij in staat stellen een voorvader te ontmoeten.

Het moet een mooie wereld zijn geweest die zij voor de mens hebben geschapen. Waar de mens de

natuur met rust laat kan ik nog steeds een glimp zien van welke pracht er ooit moet zijn geweest. Maar de onaffe wezens hebben de planeet omgetoverd tot hun gelijke.

